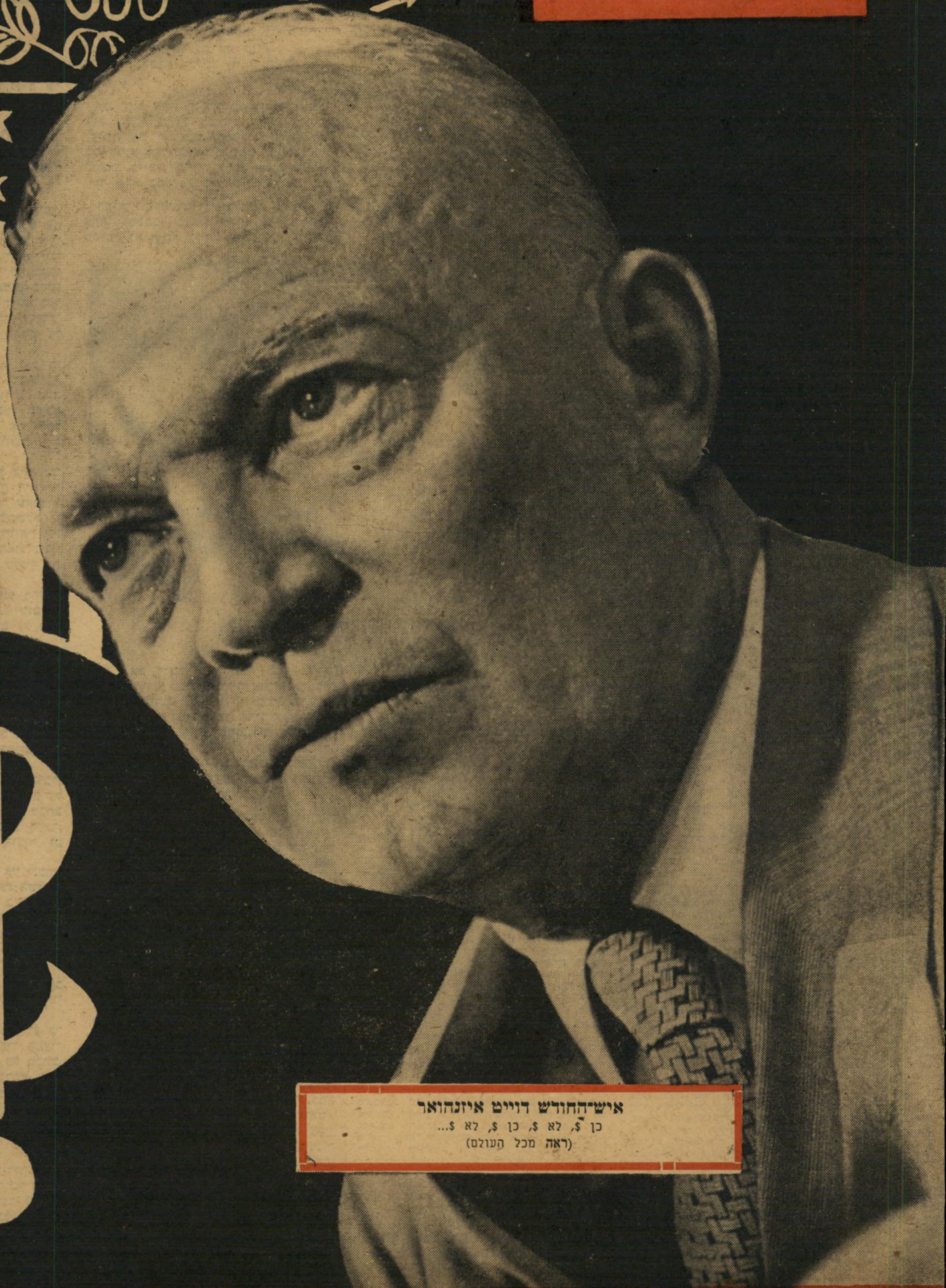
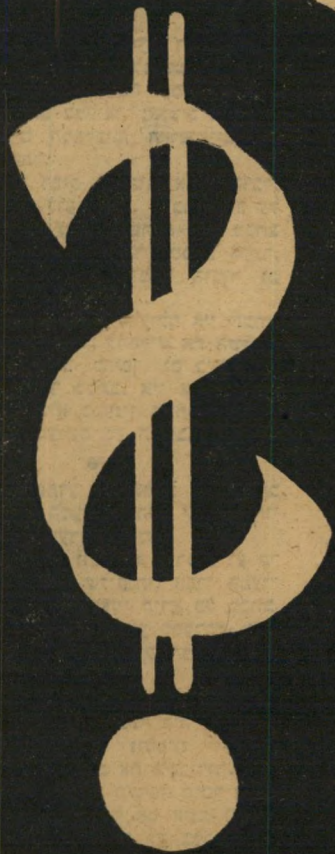
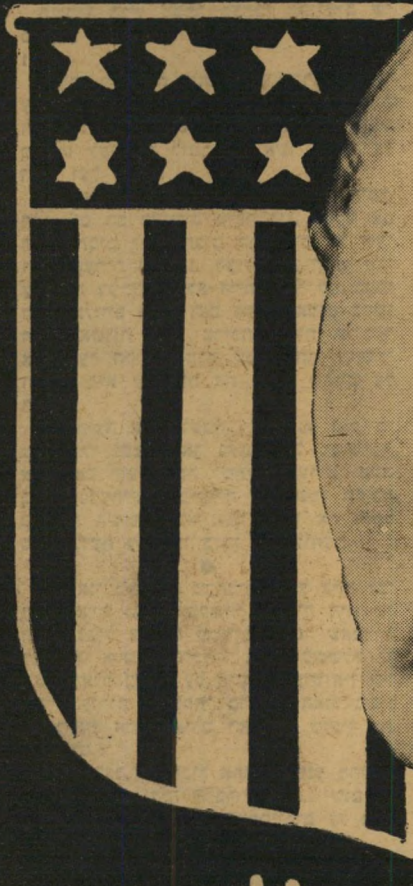

העולם הזה

אישי-חודש דויט אינהואר
כן \$, לא \$, כן \$, לא \$...
(ראה מכל העולם)

השבועון המצויר לאינפורמציה

רחוב נליסכופ 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "האפי") ת.ד. 116, מל. (זמני) 66765 מען לפרסום: "עולמפרט" משרד המערכת בירושלים רחוב דוד המלך (ניו יורק) פול משרד הפעור.

עורך התביעה: ד"ר ש הצלם הראשי: פול גולדמן

עורכי מדורים: מיכאל אלמו, ניצה נבי, ירוחם נבני, חמר דרמור, פרנצה גרובנר, רפאל הייט, אוסקר טאובר, סיליט טיארי, צבי שש.

ראש-מערכת, ירושלים: מ"מ ראש-מערכת, חיפה: דוד רובינר

סופרי-חוק: מונטי נייקובס, נבדריאל דנון, יצחק המאירי, שמואל מירון תפוז: "העולם הזה בע"מ, דפוס ישראל, תל-אביב

מכתבים

השחיתות

מזכר שנים אלו הניעו הרים על הכתבה שפורסמה בשבועונכם ההשוב, בקשר אלי (העולם הזה 277) והתרשמתי אמנם שכתבה זו נרמה לתנוכה ערה של הצבור, מן המותר להסוּף בשל אני כראתי כהבה זו בענין רב ביותר... קבלו את כרכותי לעירונתכם כלפי הופעות שונות בחיינו, ומלחמי תכם נגד השליטות שבהן.

ד"ר א. שמורק, ירושלים... "צעירים רבים בארץ חולמים על מעשי אלימות. הצצה נראית להם כהדרון יעיל נכ לבקיעת השחיתות. אינו נורם כך, ושנים אמצעים הרבה יותר חזקים, הרבה יותר חזקים מאשר הפחד הנפטר הנכ" (דברי העורך העולם הזה 783). אמצעי הפחד הנפטר הנכ הוא נשק כביר, ביותר הכי תיימו בנצחונות הצדק, במצרים העתיקה שוחררי הישראלים לא מפני שכפרו על פרעה כסיה מוסרית... דבר, כינים, צפרדעים, מכת בכורות... מכת סיכות שנרשע לפחד נם — הם ששילחו את בני ישראל לדרבם. וכיזר חללו בני ישראל את הארץ על ידי תפילות, וראי שלא מעשי אלימות והרס הם שהכריחו את כל ההמון הכנעני כדי לפנות מקום לכח הנפטר הנכ... הממשלה הנוכחית מסולקת על ידי המהפכה שיוזמיה יהיו צעירים וחזקים שכבשו כרסם את הארץ... אינו כותב כרזות מקצועי מטעם אצ"ל או מק"מ, או קנאי קיצוני שהכוח שבכילו הוא מטרתו בפני עצמה. מקולם לא הייתי באצ"ל ולא בשומם מפי לנה אחרת. בשעות הסנאי אני עוסק בספורט או מבקר בקולנוע, אני אבד שחה בשחיתות המשי-תוללת כלפי כעת שאובק אים על חי העם.

זאב עמלם, תל-אביב... תמונת השער... הידר, הידר, הידר... לקראת השנוי בתמונות שער היליון יפה שהענקים למסגנה ישנם נושאים מענינים ואסתטיים יותר מאשר תמונתו של צעירה נאה (שברך כלל איננה כזאת). ישראל רביש, תל-אביב

ותיק וגאמן של עתונכם... לא ררושה כל פרוטקציה כדי שמכתבך ייתקל ביחס היראוי ובטיפול המתאים. גם אם קורא אתה את כל עיתוני ישראל, מלבד עיתון זה, לא נכעס עליך.

אם יכול אתה לקצר, קצר, בכך תחסוך לעולמ מיותר לעורך הכיתוב שלנו, שיצטרך לעשות את המלאכה שבבילך. ואחרי הכל בוא תבוא אליו בטרוניות שהשמיט את החלק החשוב ביותר, הותיר דוקא את הקטע ה יחיד שלא התכוונת כלל שיפרסמוהו. תכריר, הקוראים, מעוניינים לדעת מי אתה. מכתב מ"אלמונית" או מ"יהודי פשוט" לא יעשה עליהם שום רושם, והצדק

21 יולי '72

השבוע הגיע מספר מכתבי הקוראים ש פרסמנו בעתון זה (מאז עבר לידיו) ל- 3001 במידה מסויימת אנחנו גאים בכך. לא שרד עוד עיתון בארץ השומר ללא סייג על חוק ההגיונות הראשון של המקצוע: לתת חופש מוחלט לקוראים לומר את אשר בלבם על דרכו ועל תוכנו. אין אנו עושים טובה לקוראים. להיפך, הקוראים הם העושים טובה לנו, אפילו אם הם כותבים לנו מתיבים המסמרים כל שעי- רה משערת ראשינו. לעולם לא היינו יודי- עים את דעתך אלמלא היית עוזר לנו במכ- תבים גלויים אלה. ואם נודה שאמנם בקש- תי הראשונה אליך צריכה להיות שתבקר אצל בעל הקיוסק בכל שבוע, הרי בקשתי השניה היא שתטריח את עצמך להגיב על הכתוב.

אם רוצה אתה לשבח, לא נמנע זאת מ' מך. אולי נסמיק, אך נתגבר על מבוכתנו. אולם אם רוצה אתה למתוח בקורת, תהיה ברוך שבעתיים. הביקורת היא שמן הסיכה במכונת השיפור. לא נוכל לתקן את הנעל כבלי לדעת על איזו בוהן היא לוחצת.

אין אנו מצנזרים מכתבים. יכול אתה לכי- תוב כאחת נשפך. כשחתי היחידה היא ש תציב גבול במקום מסויים. כפי שאמרת לבורהא, איש שדהיבוך בנגב, כששלח לי משא מאלף ביותר על חוקיות הנישואין של הורי וקורות משפחתי בדורות האחרונים: זה מענין אותי. אולם האם זה מענין את הקוראים?

צחוק בצד, אם יכול אתה להימנע מהשמי צות אישיות, יהיה הדבר לטובה. ישנם בי- ארץ עתונים כה רבים המתקיימים על הש- מצות, מי אנחנו שופנע בפרנסתם? אולם אם רוצה אתה לגלות את לבך, לשי- פוך את גופרית על הליקויים בעיתון ש אתה חש בהם, נראה בכך ידיד ועוזר. מובן שאין אנו יכולים לפרסם כל מכתב הבא אלינו, ועל אחת כמה וכמה לא נוכל לפרסם כל מכתב במלואו. נאלצים אנו לכי- חור במכתבים המאלפים, האופייניים וה- המצטיינים ביותר.

אם קוראים רבים כותבים אותו הדבר, חשוב לנו מאד לדעת זאת. הדבר מעיד על משהו, אולם לא נוכל לפרסם אלא מכתב אחד או שנים. ותמיד נבחר במכתב הקצר, הקולע והמסוגנן ביותר. מעט הומור גם כן עוזר. ברם, מען אני לומר שלעולם אין הבחי- רה נעשית מתוך מגמה להחליש את השליטה ולהבליט את החיוב. להיפך, גם בשעה ש- אנו נאלצים לקצר מכתב, אין אנו בורחים בקטע החיובי, אלא במענין ביותר והרי ה- שלייה, לרוב, מענינת מן החיוב.

הייתי רוצה שתדע דבר אחד: שום מכתב אינו נודד לסל המערכת. הסל שמור לחו- מר של חברי המערכת בלבד. אם כותב מכתב והוא לא פורסם, דע ש- בכל זאת מילא את שליחותו. חברי המער- כת קראו אותו. אני עצמי קורא כל מכתב, מבלי יוצא מן הכלל, המגיע למערכת, ואני עושה זאת בעונג. זהו החלק המענין ביותר של תפקידי כאן. הייתי רוצה מאד לענות אישית לכל מכי- תב. לצערי נבצר הדבר ממני. היה זה מחייב העסקת כמה כתבניות נוספות והעלאת מחיר העיתון כדי לשלם את משכורתן. לפי- כך אל תראה באי-קבלת תשובה חוסר ניומוס מצדנו. רגשי התודה, אף אם אינם זורמים ממכונת הכתיבה, שמורים לך בלבנו.

כמה עצות ידיוותיות לכותבי המכתבים: אגא, אל תחיל את המכתב במלים "קקורא

פרד גולדמן, האחיות והמצלמה גם בנרקוזה, אהובה

אבל הנשיא... נדהמתי עד עומק לבי מה, "אבל" לרגל פשירתו של נשיא המדינה. בכל ארצות תכל הורגש אבל אמיתי על הסתלקותו של אדם נרול זה, ובכמה מהן אף הוכרו על אבד רשמי, רק אצלנו כמעט ולא היה מרגש דבר. מראה העיר תל-אביב היה כבכל יום רגיל אחר. משרד הסנים הורה לסגור את התנויות באותן השעות בהן כל סגורות כלאו הכי יום יום לרגל הפסקת הצירים. ארבע שעות לאחר ההלוייה נפתחו בתי השעשועים כי רגיל לבתי הקפה ברחוב הירקון נוננו ולסנים ניו יורק, והאופרה קיימה הצגת בכורה. לא ירדע נים מצד מי בא וזולו מבשונו, כלפי אחר המרי- גיים הנדלים ביותר בדורנו, אולם ירדע לי. שכיב לי הני יושבים כיום כאן וב, "גלובים" שלשה אלמלא הנשיא הגנות. אמולו התבישתי לזהות אורח כמרינה. או האם עלו להבין שכל זה כיון שלא היה חבר "המפלגה"?

הנשיאות... העולם הזה (785) מציע לשנות את חוקת הי- ארץ. (שעריז איננה קיימת) ולעבור לשיטה האי- מרקואית בבחירת הנשיא. את אני חושב שזה היה הפתרון הטוב ביותר בבחירת הנשיא בישי- ראל. אבל התפלאתי מאד שאתם כותרים בשיטה האמריקאית, בשעה שישנה שיטה אחרת — הררי- סית — אשר אתם בוראי מחסידיה. או אולי מתייב- הניינו שהשיטה הראשונה טובה מהשניה?

העולם הזה כותבת... אנו, תלמידי המחלקה השמינית של בית הספר התיכון נאולה בתל-אביב, קראנו בענין רב את מאמרם על הנשיא, מלחמת העולם השלישית נדחתה, השלום היה החל" (העולם הזה 784). אם זמן רב התאונתם, כי העולם הזה נקרא "בכת" ותרם, מתחת לפספסים, הרי ששפעם עליה מן הי- מהתה: מאמרם הזה נקרא בשער נאוטרופיה פוליטית נרדם כשואו מתקב את המכשיר כצעיר את האהובתו — למורת-רוח המתחיים, כי הדבר הפריע להם לא במקצה.

שבועי תשכ"ב... שבוך תשכ"ב... מזה הענינים אתכם ו האם תרצה עטכם מנבוע? מדוע חילתם לחלק את המכתבים לסוגים (תכשנ

במו עיני דייקנות למופת יקה שנרשם לשיכון העממי קיבל אחר- לי הצלחה מהפקיד, שהוסיף בחיוב: "להתראות בעוד שלוש שנים." כעבור חצי שעה חזר האיש, פנה שנית אל הפקיד: "טלח לי, אדוני הצהרים?" הקוראה אילנה כהן, חיפה, זוכה ב" פרס השבועי של 1 ליי.

מצויר, תשבץ ענק, צטבץ וערבין? מובטחני ש קוראים רבים מעוניינים בחוש המשבץ לעפיו. במקרה שחסרה לכם היד המשבצת מוכן אני ל' התנכר.

מרדכי דן, צ.ה.ל. היד המשבצת ישנה והיא החלה משבצת, בעוד זמן קצר יבטצו הקוראים כהנה וכחנה.

גיוס הכנות... לנידעו של הקורא דניאל רמסקי מתל-אביב (העולם הזה 784): נערות קלות דעת אינן חסרות גם בתנועות הסועל המזרחי ובקרב הנוער הרתי, בעיקר בשכונות הרחוקות בירושלים, המאובלמות מאת משתמטות שורות סריר בצ.ה.ל. באימצלה של "קרושה מסורתית" צבוקה. מרדכי ט, תל-אביב נדהמתי לקרוא, בהעולם הזה (785) כיצד מפי- שיטים נערות תמימות כמשרד הנוים, לענין קצו- גים ולבלרים, כיצד מבלגנים עליהן בצורה מכו- רת... המיד הייתי נגד גיוס נשים... לאחר קוראי את המכתב דעתך רק נתחוקה.

א. גלמן, תל-אביב... היתה זו קלות דעת לפרסם מכתב של קבוצת נערות שהן, ללא ספק, לא אחראיות, ועל ידי כך להשמיץ את עובדי לשכת הנוים. אני בטוח כי אילו הייתם נוכחים לדעת את סודו מוצון מן האבצ, יוחנן פרוש, חיפה

העולם הזה חקר את הדברים שהובאו כמכתב הנוכר, מצא שיש בהם יסוד רציני של אמת.

המשפט... קראתי בהעולם הזה (782) את הכתבה על המש- פט הציבורי, וכלל לא התפלאתי שהנוער יצא אשם... העולם הזה רחוק מכלל תלוציות והוא אדיש (לה) בצורה מביאה... הוא מוריק זריקות רעל לנוער שהוא ממיא כבר גוסס... יהודה שמעוני, תל-אביב

נכנס יין — קועקעה יד... כשבת אחר הצהריים נסעתי העירה. בהצטלכות הדרכים של הכביש נמניה — רחוב אוילנורוב עמד בחור נבוה ובלונדיני, מנסה להשיג טרמפ. אני עוצר ומזמנו להכנס ולשבת, שואלו כמה זמן הוא כבר עומד, הוא עונה לי, כ-20 רגע. אבל בזמן הזה הייתי יכול להניע העירה ברנל" אמרתי, ענה לי: "או, אני כל כך עיף, עבדתי כל הלילה." וכנראה שאינו רגיל להלך על היבשה, הערתי לו, "כנראה שהאניה מתאימה לך יותר," והבטתי בצידורים מקועקים בתוך זרועו, שאלתיו למה עשה זאת וזאם את מוצא זאת ליפה. הם וחליליה אבל הייתי שכור בשעה שעששו לי זאת, "תודה לאל בחור, שהפעם זה רק סנע בעור החיצוני שלך, זכור שפעם אחרת, שכרות יכולה לפגוע בחיים הנפשיים, ותודו לחברך!" הנענו העירה ונפרדנו. זה היה באותו יום בו קראתי את העולם הזה (784) והופיעה לפני תמונת השער והמאמר על "צירות היון עם תמונתיו ועם הקריאה לשלתי יין הגנות, והמאמרים הקשורים בנושא, "מוסר" אין אני יכול לתאר לי שכל כך הרבה מקרים כמו זה ואחרים שמספרים עליהם היו יכולים לקרות אלמלא היו, או מין אחר של אלכוהול. כמה ערך תוגתי הולך לאיבוד על ידי התסיסה של הסוכר הנמצא במיץ עציבים?

הכנים והכנות... בתמונת מרור הספורט (העולם הזה 784) נראה עמום כינויו מפורץ את קבוצת המטה של הי- משטרה במשכית הכל. בתמונה נראים המושכים מס' 2, 4 ו-5. היכן נמצא מספר 8?

דוד לוביץ, חיפה... ויתרו עליי, משקלו היה רק 100 קילו. אתם כתבתם בכתבה, 44 זונות רגלים" (העולם הזה 784): "הסתלקוהם נהנו בצורה פטריוטית, לא נרמו אף לשריפה אחת ברנלים היקרות של הריב (מכבי תל-אביב). לשריפה לא לשבר בירו של יצחק שניאור — כן

שמשון ברלוב, תל-אביב... המשחק היה הונג. שניאור נפגע במקרה, בהתנגשות אגב משחק. לא הרגיש דבר עד למחרת היום, בו נקע לו סדק ביד.

הצדק מעי לכפ... כספטמבר אשתקד הופיע גליון העולם הזה (724) עם תמונת משפחת לוי המיומנת, ובאותו עמוד תארו קורות הטרגדיה באותו 8 בספטמבר 1951 המר והנמרד... כפי שהתברר לנו, כל התאור נמסר לכם מפי אדם בשם גרום, אשר הופיע כעיר ראשי בהשפטנו ואשר היה לו ענין אישי בהבלת האשמה עליי. כעניו של אדם זה הענו עד היום. כמה מרגיו הדבר שעל אישיות זו ספכה מערכת העולם הזה את ידיה ומסר ליצבור הקורי- אים בישראל איזה תמונת מסולפת של היותהם הם דעה מוקדמת בחקירתנו ובמשפט שלאחריו... לא הייתי מתמרמר אלמלא קראתי את העולם הזה (785). וראיתי כיצד יצאה המערכת חוצץ להגנתם של עמוכ קינו ושאלתיאל בניאיר. היכן היה העולם הזה בראשית ספטמבר 1951? למה לא נמנעה המערכת מלבער עתל נגד אנשים אשר טרם הוכחה נגדם כל אשמה?

ירוחם קרובלניק, בית הסוחר המרכזי, תל-מונד

לפני שלושים שנה היו בלי ספק, מדי-
ביקים להם את תואר הכבוד „חלוצים“.
מחברים לכבודם ועליהם שירים. היום
אין איש מורח להתעניין בהם. היחס אלי-
הם דומה ליחס אל אסירים עובדים בי-
פרך. עבודתם נראית אמנם, חשובה אך
לחלוטין חסרת-עניין. מי אלה? הלא הם

חלוצים

1952

סאח: שלום כהן

צילומים: דוד רובינגר

„כביש לדרום? אין פשוט
מוזה. מזויזים הר אחד ימינה,
מעבירים את השני שמא-
לה, ממלאים את הגיא —
וזהו!”

אבל כשביד זה צריכים גם
דהיות קצת אלוהים...”

גיסקון הוא בחור פשוט. אין בינו ובין אלוהות
כל קשר. לכן, גישתו לכביש סדום היא פרוזאית
יותר: את ההרים יש להעתיק בעבודת גמלים, את
הגיא יש למלא בעזרת מכונות ענק וחומר נפץ.
בוה הוא מתמצא — חומר נפץ. כי גיסקון הוא
חבלן. תפקידו בסלילת כביש כורנוב-סדום הוא לדי-
אוג כי כך וכך אלפי מטר מעוקבים של הר יעופו
לשמים בכל עת שהמהנדסים ימצאו לנכון.

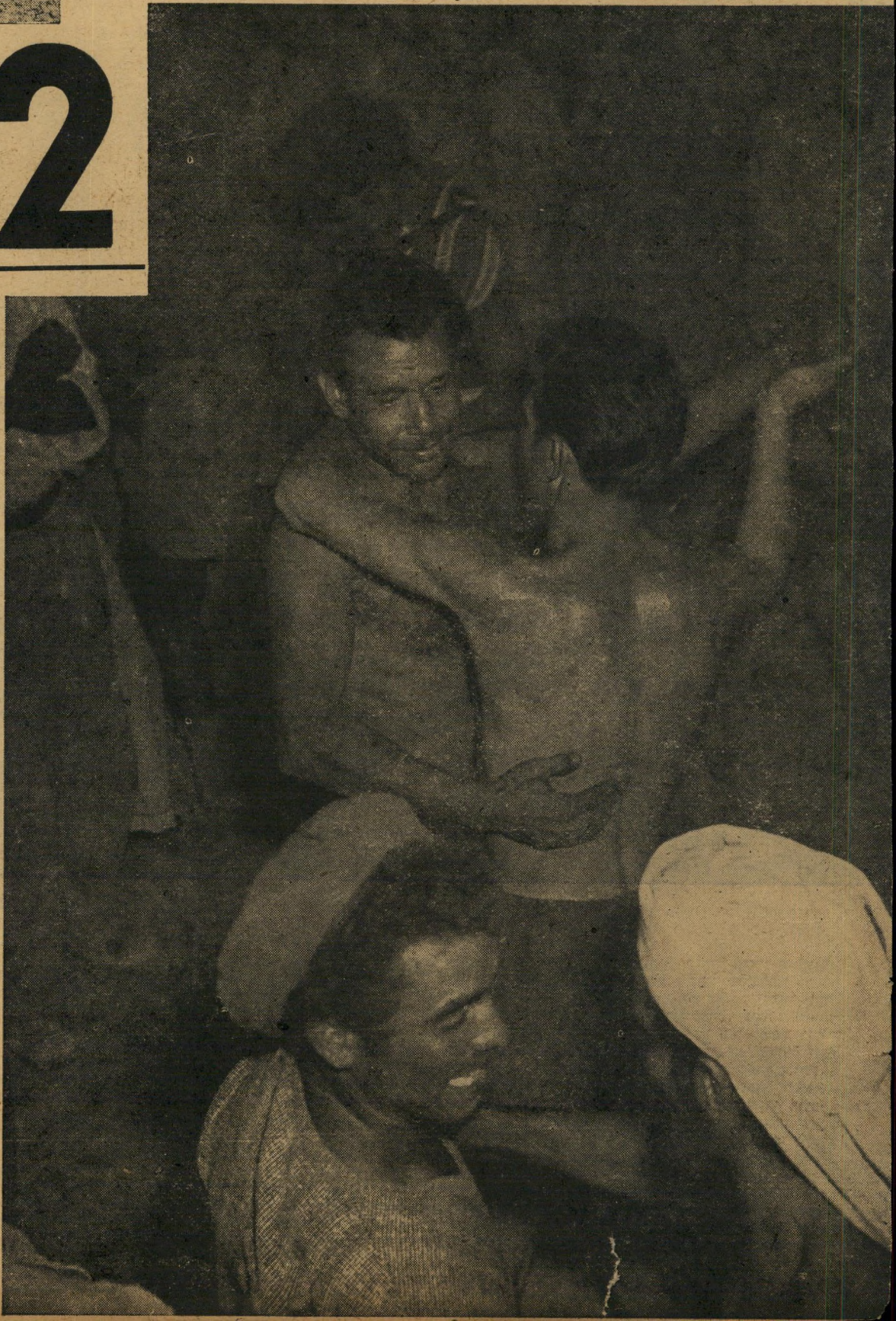
למרות שמו, אין גיסקון אנגלי או אמריקאי. זהו
בחור רוה, שחרחר, בעל זקן כן-שבוע ושיער המס-
תלסל על עורפו, כבסרטי המערב הפרוע. אבל גם
הופעתו עלולה להטעות. בין נשימות עשן סיגריה
הוא מגלה: „באתי ממרוקו לפני חמש שנים“ סמל
צ.ה.ל. המשמש קשוח לחגורתו, מעיד על שרותו
הצבאי.

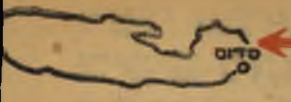
הוא בדיק בקפדנות את רשת החוטים השחורים ש-
חיברו את מטעני הנפץ למנגנון הנפץ. אחר טיפס
על רמה קטנה, קרובה למקום הפיצוץ: עמדת התצ-
פית שלו. משם, מעל גגון פת, מרופד בשני מזרונים
בלים, שנשען על חביות סולר ריקות, יפעיל את
המטענים. הפעם יהיה זה פיצוץ קטן בלבד — לא
יותר משלושים חורים נקובים בסלע, שדחוסה בהם
אבקת ט.ג.ט. צדובה.

גיסקון המתין עד שעוזרו מצא גם הוא מחסה,
הרים את ידו לאות „היכון“, לחץ על הכפתור. בו
רגע נעלמה צלע ההר בתוך ענן כחלחל וסמך שהת-
אבך בעצלתים לשמים. סלעים ורגבי אדמה צנחו בכל
עבר, ריח חומר הנפץ החריף מילא את האויר. מה-
ערוץ העמוק הדדו קול רגבי האדמה הנופלים.

מוזל או טרקטוריסט חדש. לאחר הט.ג.ט. בא
תורו של הטרקטור: יצור ענק, המרעיד את האדמה
ומרעיש את האויר; אבי אבות הטרקטורים שהורגלנו
לראותם בערים או בשדות המשקים. הוא קרב למקום
הפיצוץ: — מישור קטן שנחצב בצלע ההר. הט.ג.ט.
פורר את השכבה העליונה; על הטרקטור לסא-
טאה הצדה, להנמיך עוד יותר את רמת הצלע החצובה,
עד אשר תגיע לגובה שנקבע על ידי המהנדסים.
כאן יתמתח הכביש.

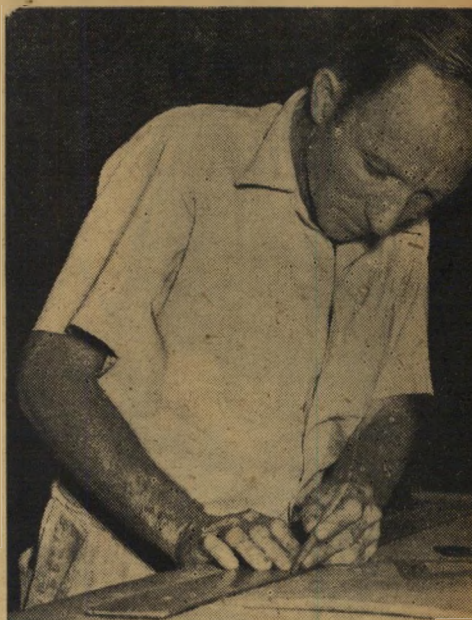
העבודה קשה ביותר. השטח מצומצם; מצד אחד
קיר חצוב, מצד שני — תהום של עשרות מטרים. על
הטרקטור — בולדוזר בעל 70
כוחות סוס — לדחוף את כל
האדמה שרוככה עלידי הפיצוץ
אל תוך הערוץ, להווי, פשוטו

כמשעו, את ההר אל תוך הגיא. לפעמים מחליטים כי אין צורך בט.נ.ט. — הטרקטור יוכל למוטט את הצוק בכוח עצמו. הוא קרב אל הצוק האיתן, משנה במפתיע את כיוונו ובכנף הפלדה שבראשו מגנח את ההר. גניחה, ועוד גניחה — והסלע המוצק נסדק ומתפורר. מרחוק הרי זה מראה נפלא: שכל ופלדה מתנגשים בטבע, ויכולים לו, מקרוב כל זה נפלא שבעתיים — ומסוכן. הגגון שעל ראש הנהג סוכך עליו מפני האבנים המתפוררות; אך הבחור המנחית את מהלך מות הפלדה בצוק אינו יכול להיות בטוח כי רק אבנים קטנות תיפולנה על הגגון. אין הוא יכול אלא לקוות שלא יכוסה — יחד עם הטרקטור — במפולת האפורה. לפעמים כל אלה אינם מועילים — לא הזווית המחושבת, לא הגישה המקצועית, לא הגגון והתקופה: בהמולה מחרישה נקברים הסטקטור ונהגו תחת גל מאובק של עפר וסלע. אם יש לנהג מול, יספיקו חבריו להוציאו בזמן. אם לא — מבקשים מהנהלה לשלוח טרקטור ריסט חדש.

כוח-אדם במקום כוח-סופ. האחראי לעבודת המכונות הגדור לות בכביש סדום הוא בחור יפה תואר ושקט, סקוטי בעל שיער חום ועיני תכלת, המדבר עברית בניב חותך. זהו פיניא, מנהל חברת חריש בחלק זה של המדינה. לרשותו עומדים עשרים עובדים ו"אייאפשר לומר כמה בדיוק" טרקטורים.

מדירות הכביש. עד לפני שנה וחצי היה זלמן גולדין (41) מהנדס בעיריית תל-אביב. מאז עבר לכביש סדום, אחראי שם לעבודות המדידה. תפקידו: לקבוע את גובה הכביש והשיפוע אשר בו ייסלל

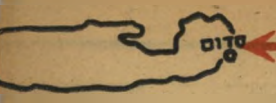
חורים לט.נ.ט. ררר... ררר... שמונה שעות ביממה מהדהד קול המקדחים. בחורים מכניסים ט.נ.ט. להוריד את פני ההר לגובה הדרוש. הידירות הפתאומית מצריכות חציבה בשיפוע קל בצלעי ההרים, להקל את הנסיעה על המכונות. שתובלנה אשלג מסדום, צפונה.

דרושים שומרים ואנשים המוכנים לחיות קשה. אחרי שאחסוך מספיק כסף אוכל לקנות לי מכונת משא ולעבוד בהובלה. **ללא צל או צלמחיה.** אייאפשר, כמעט, לשוחח עם מישהו כאן מבלי לשמוע את המלים: "כשאחסוך לי מספיק כסף..." זוהי, למראית עין, אבן הקסמים המושכת את כולם דרומה. הם באו לחסוך כסף, לאסוף סכום שיאפשר להם לעשות משהו רציני. אם בשביל זה צריכים לעבוד קשה, לחיות בתנאים לא נוחים — מילא, אין ברירה... רובם נמצאים בנגב למעלה משנה-שנתיים. יתכן שכבר הספיקו לאסוף את מאות הלירות שחיפשו; יתכן גם שאין לשמם אף פרוטה אחת יותר ממה שהיה להם בבואם לכאן. בינתיים הם נשארים כאן. "אני חושב שזוהי מחלה," אומר פיניא, "אני רוצה לעזוב, לנסוע לחוץ-לארץ. זה כבר למעלה משנה שאני רוצה. אבל הדבר בלתי אפשרי. הכביש הזה הוא כמו תינוק שחייתי אתו מן הרגע הראשון להולדו. לא קל לעזוב אותו. הוא פשוט נכנס לדם." אולם פיניא הוא יוצא מן הכלל. עבודתו מעניינת יותר מזו של הסולל הפשוט; האפשרויות להחלטות נועזות ורגעי החרדה שהוא חי אותם, אינם מנת חלקם של שאר הפועלים. בשבילם החשוב הוא הכסף: 4,800 ל"ל ליום בעד עבודה שחורה. זהו שכר הסתדרותי רגיל; התוספת היא הכלכלה הניתנת להם הימים ומגיעה ל-1,300 ל"ל ליום. והם חוסכים את הכסף זהיה מתכוזבו בעיר, על בחירות

אין פשר הדבר כי מספר הטרקטורים הוא רב עד שאייאפשר למנותם, אלא שמספר המכונות העובדות משתנה מדי פעם בפעם. "העבודה כאן היא כל כך קשה עד שתמיד יש לנו כמה מכונות המוכנות לתיקון," הוא מספר. "תאר לעצמך, במקום אחר, שרשרת של טרקטור יכולה להחזיק מעמד 100,000 שעות וכאן צריך להחליף אותה אחרי 1000 שעות בלבד. וחלקי חילוף אין." זאת אחת הבעיות הקשות ביותר; בפתרונה תלויה כל עבודת הכביש. המכונות, שתפקידן לבצע את כל עבודות העפר, להכין את הקרקע עליה צריך לעבור הכביש, אינן מספיקות. בעוד שפעם עסקו למעלה מאלף פועלים בסלילת הכביש, בעקבות המכונות, מתקשות אלו עתה לספק עבודה לשלוש מאות פועלים. עובדה זו גורמת, מפעם לפעם, לדחייה תאריך סיום העבודה. כאשר החלו בסלילה, בראשית שנת 1951, קבעו את מועד הגמר לאפריל 1952. עתה, שבעה חודשים לאחר תאריך זה אין כמעט אדם אחראי המוכן לומר מתי עלולה העבודה להסתיים. "אם לא יחול שינוי בקצב העבודה" מנבא יוסף פרל, מוכיר מ.ע.צ. כבר-שבע, תמשך הסלילה עוד ששה חודשים לפחות. אם תעבודנה מספיק מכונות, אפשר לגמור קודם — אולי עד סוף השנה. "מספיק מכונות" פירושו: לפחות עשרה טרקטורים בני 60-70 כוחות-סוס. עתה עובדים רק שלושה, ואין כל סיכויים כי יתווספו

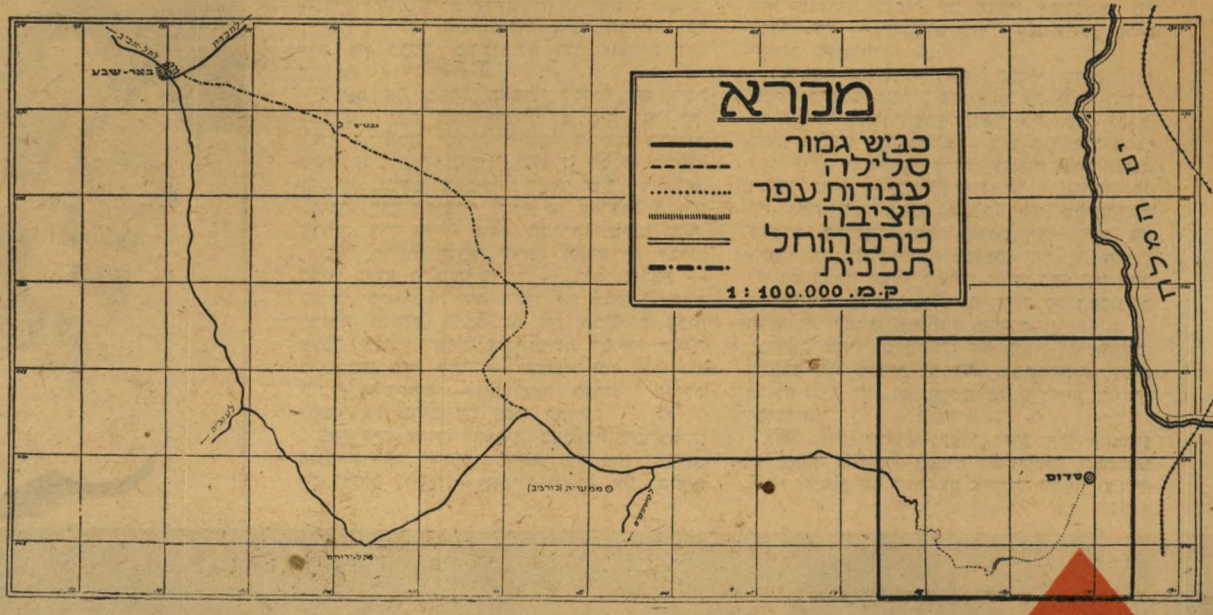
הקטע האחרון. דני הוא מנהל עבודה בקטע הכביש שהוא כמעט הנקודה האחרונה שנובדים בה. משם אפשר לראות, בלי מאמץ, את המטרה אליה חותר הכביש; ים המלח ומפעל האשלג בסדום.

ובילויים. גם שכן דירה אין משלמים בערבה. ישנם העובדים כאן רק כדי לאסוף את הכסף הדרוש להם לחזור לארץ מוצאם, אלה הם בעלי הרגל האחת — השניה כבר בחוץ-לארץ. אך הרוב הם אנשים שאין להם עדיין שום בית קבוע מלבד המחנה, בשבילם השלט הלבן התלוי בין שתי חביות: "מחנה מ.ע.צ. — ממשית" הוא כתובתם הקבועה. המחנה: רצועה מישורית קטנה בין שני ערוצים עמוקים מוקפת פסגות חשופות — הכל אפור וצלוי בשמש הגבב הלוהטת, ללא זכר לצמחיה. משלושה צדדים, בצורת ח' מאורכת, שורת צריפים, — מגורי העובדים, משרד המחנה, חדר האוכל, חדר החולים, הקנטינה, המתקנים.

אשגב אל הים. המחנה הוקם לפני כעשרה חודשים על-ידי מחלקת העבודות הציבוריות של משרד העבודה. לפני כן גרו רוב הפועלים במחנה ג', כמה קילומטרים קרוב יותר לבאר-שבע. עתה מחנה ג' כמעט ריק מאדם — חזית הסלילה פסחה עליו מזמן, הוא נשאר בעורף.

למחנה החדש הועברו המזרדים, הסוללים, המכונאים והחבלנים המבצעים את המיבצע הגדול ביותר של המדינה, מאז הקמתה, אין המפעל גדול רק משום שהוא קשה — היא גדול גם בשל התפקיד שהוא מיועד למלא. בקצהו משתרע ים המלח עם אוצרוֹ תיו, אחד המקורות הטבעיים המעטים שהטבע ברח בהם את המדינה, והיא אינה יכולה עדיין לנצלו.

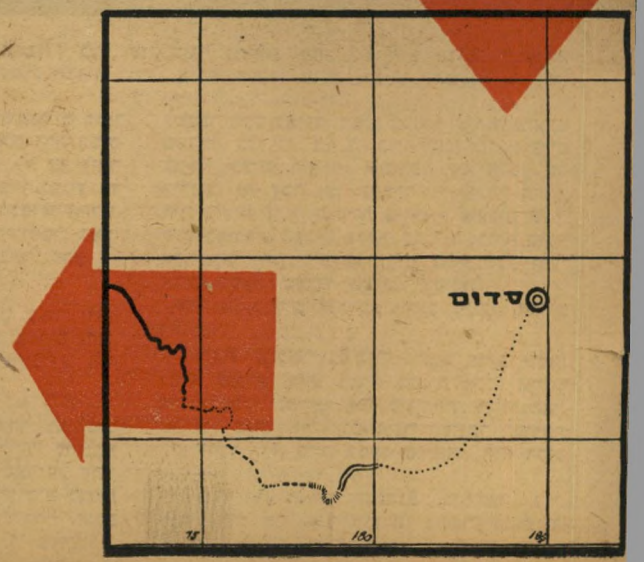

ידידות פתאומיות

המתבונן במפה (למעלה) יבחין בקוים המתפתלים על פני משטח חלק משובץ, הוא יבין כי כאן יעבור הכביש העתידי לקשר בין סדום ובאר-שבע, דבר אחד לא יראה במפה: ההבדל הגדול בגובה פני הקרקע בין נקודה אחת לשניה, בקטע של 16 ק"מ בלבד יורד, למשל, גובה פני הקרקע 72% מטר. בקטע המוגדל של המפה (למטה) נראה חלק הכביש שאי"נו עדיין סלול. הקטע המסומן ב"ט"ס הוחל" אינו עולה על ק"מ וחצי. מנקודת החציבה האחרונה אפשר לראות את הדרך שנסללה מסדום בכוון לבאר-שבע ואשר צריכה להתחבר עם הקטע שנסלל מכורנוב עליו עובדים עתה. אולם קטע קטן זה אפשר לעבור רק ברגל, מרוב חדות הירידה. אילו היו מספיק מכונות בדות ליישור הקרקע אחרי הפיצוץ, אפשר היה לגמור את הקטע תוך שלושה חודשים. אך למצב הקיים — תדרוש סלילתו לכל הפחות ששה חודשים.

בהר ובגיא

בתמונה משמאל נראה קטע ארץ פני של הכביש, הדרך הזמנית אשר בה נוסעים עתה היא דרך קשה ביותר ורק גיפים ומכוניות אחרות בעלות הנעה קדמית יכולות לעבור בה. הכביש יעבור יתר נמוך. בשביל זה מפוצצים פסגת ההר, ממלאים גיאיות.

אחד המצליח לעבור את הגבול עם מטען של חומר נפץ — והכביש כאילו לא היה; סדום תנותק מן החוף.

לכן היה הצורך ל"מלא את הגיא". היו מקומה שעשרות אלפי מטרים מעוקבים של אדמה הוער מו עלידי דחפורי-ענק לגשר בין שני הרים. מחיר הכביש עלה בהתאם: בכל קילומטר הושקעו קרוב ל-50,000 ל"י. במקום אחד נעשה חסכון גדול — לאחר שקו הדרך הותווה על ידי המהנדסים, נמצא מעבר חדש שקיצר את הכביש בארבעה וחצי קילומטרים; ביטל את הצורך לבנות עקלתון מסובך. היה זה חסכון לא רק בכסף (כולל היבלה יקרה מאד של מלט ליציקת קירות מגן) אלא גם הקלה על המכונות העתידות להגיע עמוסות מסדום.

במובן, שהיו גם מקרים של בזבוז ואייעולות במבצע "בעל ממדים כאלה אי אפשר היה לצפות כי לא יהיו. היו גם מקרים של שחיתות פלילית ומוסרית.

לפני שנה, למשל, נתגלה כי במחסן החמרים של מחנה ג' חסרו חפצים לא מעטים. המחסנאי נספר למשטרה. היה גם מקרה שקצין צ.ה.ל.

הכביש יהיה, העורק שדרכו ירום האשלג מכניס הדיכויים ללבו החולה של אוצר המדינה. כל עוד אין כביש, כאילו לא היו אוצרות הים קיימים.

לקשר את מפעל האשלג בסדום עם רשת הכבישים ועם נמלי היצוא לא היה דבר קל. לפני המלחמה היבלה תוצרת המפעל בסירות משא עד לקצה הצפוני של ים המלח. למפעל הראשי, ומשם במכונות-משא, דרך ירושלים. לחיפה. רוב התוצרת נשלח אז לארצות המזרח הרחוק, דרך תעלת סואץ, תמורת תשלום גבוה. בפני מדינת ישראל היתה האפשרות לסלול כביש בדרך הקצרה ביותר — דרך הערבה — לאילת. סידור זה היה מקצר את מסע התוצרת למזרח הרחוק, חוסך גם את התשלום עבור מעבר הסואץ. אולם אין מדינת ישראל יכולה להשתמש, לעת עתה — ואפשר, זמן ארוך לא תוכל להשתמש — במוצאה הדרומי. הוחלט לקשר את סדום עם צפון הארץ.

כאן היה צורך להתחיל במלאכה מבראשית. בנגב הדרומי והתיכון נמצאו עד קום המדינה רק דרכים עקלקלות ושביילי גמלים, אם להוציא

מישחק בחדרים. אפשרויות הביילוי במחנה העבודה מוגבלות ביותר. פעם לשבוע מוצג סרט ופעם מופיע אמן אורח. את שאר הלילות מבליים בצורה זו או אחרת, בעיקר בצורה זו (קלפים). המנהלים היו רוצים להפסיק את הביילוי הזה — אך סוף סוף חופי שים האנשים לעשות בזמנם — ובכספם — כטוב בעיניהם. החשי מל, המסופק לכל חדר עלידי מצבר המחנה, מופסק בשעה 11.

ארם נגד הטבע. המהנדסים שהתוו את תחילת הכביש לסדום השתדלו להעבירו עד כמה שאפשר במישורים, אבל בכל זאת הפריעו להם אי אלה הרים שניצבו בדרך. הם קראו לעזרת הס.נ.ס.; פיצוץ זה הוא תוצאת 150 מטענים — אך לנימת איתני הטבע מטניב נראה כמשחק ילדים חסר ערך.

כידור. שמו פיניא. הוא אחרי אי לכביש המכוננו המכוננו את השטח לעבודות הסלילה, שולחן הפיננפונג הוא אחת הנדיות של חדר התרבות המקומי.

הכוכב המקומי. סימנטוב הוא בדרך כלל עובדי-הצבא במחנה. במסיבות הוא הכוכב המקומי. כשרון החיקוי שלו תמיד סינור צחוק חבריו, כולל עולה מפרס, עולה מתמן ואשכנזי מתפלג.

לשעבר בקש עבודה, נשלח כמנהל המחנה שהוקם בשעתו על ידי מ.ע.צ. כדי לשכן בו פועלים שסללו כביש מסדום. שיתחבר עם הקטע מי כורנוב. לא עבר זמן ונתברר כי למנהל החדש היו שיטות גדול מוזרות ביותר: פועלים שגרו שמו כעובדים בכביש, ואשר קבלו משכורת בהתאם, נראו משוטטים ברחובות בבארשבע ותל אביב בשעה שעבדו בסדום, כביכול.

היו גם מקרים אחרים. אחדים נתגלו, אחדים לא.

מחנה צבאי וקבוץ. לפני קרוב לשנה נשלח לכביש סדום מפקח מחנות חדש, גרשון אוסטרובסקי, לשעבר איש עין-חרוד, יידו האישי של בני-גוריון ואדם אשר תכונתו הבולטת היא יושר ללא סייג, כמעט פאנאטי. הוא הקים

מן החשבון שנים-שלושה כבישים שהאנגלים סללו בין ארץ-ישראל ומצרים. אחד מאלה היה כביש בארשבע עוגיה-אל-חפיר; אליו — או ליתר דיוק, אל כביש אילת המתחבר אליו ומגיע עד לכורנוב — הוחלט לקשר את הכביש החדש. משם עד לקצהו יהיה אורכו 38 קילומטר. המרחק הכולל בכביש זה מסדום לבארשבע — 88 ק"מ.

לנצח על המפעל, נשלח מהנדס צעיר (35), גבה-קומה ובעל שיער גינגי לוהט, אפרים לוטן, שבנה לפני כן את כביש מגדל-אשכולון, היה מהנדס בעירית חיפה.

חסכון בעקלתון אחד. אחד הגורמים החשובים שהמהנדסים היו חייבים לקחת בחשבון היה גורם הבטחון. הדבר היקשה מאד על עבדי החם. בכביש רגיל היו יכולים המהנדסים לבנות גשרים מעל לגיאיות ואדיות שבדרך; אולם גשר הוא מטרה נוחה מאד לחבלנים. די בערבי

• בסך הכל הוצאו עד היום: 2.467.000 ל"י, מהם 45% על שכר עבודה, השאר על ציוד, חמרים, הספקה ושרותים.

הבחורים הללו מכירים את השירים. תגובתם היתה פושרת. כלומר, רובם לא שרו, בעוד אחדים מהם צוחו בקולי קולות, למלא את החסר. היא בחרה בשירים פשוטים יותר, מלאי קצב. מספר השירים עלה.

עכשיו אלמד אתכם שיר חדש, הודיעה. «קוראים לו: אל הרהט» מנגינת השיר פשוטה, המלים פשוטות אף הן. למרות שרוב הנוכחים לא הבינו אותו, הקצב מודגש. היא אמרה להם שאפשר למחוא כף בקצב המנגינה. זאת אהבו מאד. הם מחאו ומחאו כפיים, בהתלהבות גוברת והולכת. חוה הכניסה נופך: הם ימחאו כף בשתי קבוצות, אחת בתשובה לשניה.

כעבור כמה דקות הנהדה הבקעה החשוכה משיר אדיר שפרץ מן הצריף המואר. רק בקושי הצליחה המורה לרסן את התלהבותם המוסיקלית של תלמידיה; היה צורך גם לעבור לחלק השני של התוכנית — ריקודים עממיים. היא סידרה אותם במעגל גדול, הדגימה בפניהם צעדים פשוטים, שהיו תרגום כוריאוגרפי של השיר שזה עתה למדוהו.

למעשה, לא נבדל כמעט כל המחזה מזה המתרחש בעשרות קיבוצים בארץ. רק שינוי אחד בלט: למרות שהשירים והריקודים היו על טהרת העברית, לא נשמעה שפה זו, כמעט, בשיחות הריקודים והצופים.

מחסור בנער ישראלי. בצד עמדה, משך כל הזמן, קבוצת עובדי חריש, חברי קיבוץ שגדלו

(המשיך בעמוד 13)

הוא יום בו שולח העולם החיצוני נציג לנקודה רחוקה זו, וזה, למעשה, המושך את האנשים לבוא לראותו, יותר מאשר התקוה לבידור ושעשוע.

אחד האימנים שהגיעו לשם בעת האחרונה היתה בחורה חוננית וצעירה, נעולת סנדלים — דמות אופינית של בת קיבוץ. היתה זאת חוה, בת קבוץ גבע בעמק, שנשלחה על ידי מחלקת התרבות והחינוך של ההסתדרות, יחד עם מפורסמתה, ללמד את פועלי הכביש שירה וריקוד עממיים.

העובדה, שהאמן היתה הפעם בחורה — ובחוריה נחמדה — עזרה ללא ספק למלא את חדר האוכל. למעלה מ-200 בחורים, שוופים, מגודלי זקנים ומשופמים, חלק הארי מהם ערומים עד החגורה. אחדים כפיגיכות, אחרים חובשים טורבינים הודיים לראשם — בכך הכל חבורה פראית ומשונה ביותר — ישבו על ספסלים משני צידי החדר הגדול, המתינו לבוא ה"ארטיסטים". היא נכנסה. הקהל השמיע קריאות מגוונות, כפף הערצה תחושתי, ספק שמתה פשוטה לראות אותה. "שימו לב חברים", פנתה אליהם. קשה היה לשמוע אותה ברעש. היא התחילה שוב: "אני מבקשת שקט!" מולה היה נמוך ושקט; היא היתה גם קצת מצוננת, ככל זאת נשמע קולה יפה בחור הגדול — הבחורים ישבו בדומיה מפליאה.

היא פתחה בסדרה של שירים עבריים מן הידועים ביותר בארץ. היה מענין לדעת אם

העובדים והנוף. כרובם, היו עובדי הכביש עירוניים שהנוף הפראי (שמואל) זר להם.

מנגנון פקוח, טיאטא במטאטא ברזל את כל מי שהיה נגוע בשחיתות ובחוסר יעילות. נהגים, המקבלים את שכרם בהתאם לשעות עבודה, נהגו להגיש דו"ח חודשי; אם היו אי-אליה אי-דיוקים — לאיש לא היה הדבר איכפת. בין כה וכה "הממשלה" היא המשלמת. עתה מוסר כל נהג את הדו"ח על עבודתו מדי יום ביומו. מספר האנשים העוסקים בשרותים ביחס לעובדים בכביש ירד משנים לאחור.

גרשון ("ציאנג קאי זק" בפני הפועלים) לא הסתפק בחסול התופעות השליליות; הודות לו קיימים היום במחנה העבודה תנאים העולים בהרבה על אלה ששררו עם בואו. בכל זאת רחוקים החיים בממשיה ד' מלהיות נוחים; לא רק בהשוואה לתל-אביב אלא גם בהשוואה למקור מות הנחשבים לקשים במדינה.

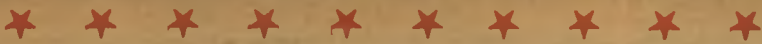
סדר החיים שם הנו תערובת של משטר צבאי וחיי קבוץ. הפועלים קמים בשעה 4.30, נכנסים לחדר האוכל, שם ניתנת להם ארוחת בוקר שהם מחלקים לשניים; חלק הם אוכלים במקום, חלק שני הם לוקחים עמהם לעבודה. ב-5.30 עולים על מכוניות, יוצאים לכביש. על כל זה מנצח מנהל המחנה, משה אלוני, צעיר בן 30, שנשלח לכאן לפני חצי שנה.

היכרותו הראשונה של אלוני עם סלילת כביש שים ודברים דומים באה במחנה. אליו נשלח ל-עבור קורס הנדסה. משם הועבר דרומה, עסק בסלילת הכביש לאילת. הוא מספר: "רציתי לעזוב את הנגב. אבל שידלו אותי להכנס למ.ע.צ. ש' היתה עמוסת עבודה. איכשהו נשארתה."

אורח הרגיל לראות פועלי מ.ע.צ. מגרדים בעצלתיים את שולי הכביש בכל חלקי המדינה לא היה מאמין למראה עיניו בכביש סדום: פועלי אותה מ.ע.צ. מחזיקים בפטישי האוויר המרעידים את כל גופם, מעבירים אבנים גדולות, עובדים בטוריות תחת השמש הצולה, כאילו רדף אחריהם שד. עד כמה שוריות זו קשורה בנוכחותו של משיח או מנהל עבודה, קשה לומר. בתום יום עבודה של 8 שעות חוזרים הפועלים למחנה. מרגע זה, למעשה, מתחילים חייהם להיות שונים מחיי שאר הפועלים בארץ. אין מקלחת, אין אשה או אם שהכינה ארוחה, אין צפיה נעימה לבלוי על שפת הים או בקולנוע. אחד מתפקידיו של מנהל המחנה הוא לספק תחליפים לכל אלה. בכל יום שני בשבוע מוצג סרט, בכל יום רביעי מגיע אמן, הארוחות המוגשות אינן נופלות בהרבה מזה שפועל יכול לאכול בביתו או במסעדה. להיפך, התפריט עולה על תפריטו הממוצע של האורח.

שירים ובחורה נחמדה. ביקור האמנים הוא חוויה מיוחדת במינה. בעירי יכול אדם לסקור את רשימת ההצגות והכשרונות המוצעים להגא' תו ושעשועו; הוא יכול לבחור בזה, או באחר — הוא יכול גם להחליט כי אין לו צורך בשעשוע הערב, בממשיה ד' המצב אחר. יום ד', מדי שבוע,

של אייק, הסיקו את המסקנה שאייק מוכן להתפשר למען צרכי הרגע, אך לא לשנות את עצמו.

לפני 9 שנים עורר אייק סערה עולמית. הוא פיקד על הפלישה האנגלו-אמריקאית ל-אפריקה הצפונית הצרפתית. בלונדון ישב ה-גנרל דה גול, סמל החרות הצרפתית. בגיברלטר ישב הגנרל ג'ורג' שברט מן השבוי הגנרל דה גול, כרת ברית עם דארלאן. אולם האדם שעשה את מלאכתו של היטלר ונחשב בעיניו כל צרפתי נאמן לבוגד, אייק דחה את דה גול, זילול בגיורו, כרת ברית עם דארלאן. ההכר שנתן לפרשה זו אינוהואר בספרו היה מאלף, עלול להטיל אור גם על בריתו עם טאפט ומאקארתי. נימק אייק: "העיקר היה הנצחון, והשגתו במינומם של קורבנות אדם. דארלאן היה מוכן (ומסוגל) לפקד על הצרפתים להניח את נשקם ללא קרב. דה גול וג'ורג' לא היו מסוגלים לכך. המטרה קידשה את האמצעי."

כעבור שנים פרסם גם סגנו באותם הימים, הגנרל הצנום והתמיר מארק קלארק, המפקד הנוכחי של איום בקוריאה ספר זכרונות מ-1947, בו גילה פרטים נוספים: דארלאן לא קיבל את הצעת איינוהואר בקלות. היה צרף באמצעי שכנוע, האמצעי: מאסר, איום במשפט צבאי על בגידה.

הרפתקאות המערב הפרוע. ברגע שאדם נבחר לנשיא על ידי העם האמריקאי, הריהו תלוי בשיקולים כפי לגתיים פחות מכל מישל אחר בעולם. אי אפשר לפטר אותו משך ארבע שנות כהונתו, הסכמתם של טאפט ומאקארתי שוב לא תהייה חשובה כל כך. אייק יוכל לפעול כמעט כאחת נפשו. הוא יתגלה מן היתר, בדמותו הקידמת: כי אדם בעל אופי ליברלי והרמאני מובהק, היודע ליישב סכסוכים ולדרבן בני אדם, להיות רך בדברים קטנים, קשה בדברים גדולים.

אך איש איננו יודע אל חודאי מה יעשה אייק. איש אינו יודע גם מה דעיתו לגבי רוב בעיות העולם. ה-עולם יודע שהוא מעשן שתי קופסאות סיגריות ל-יום, שהספרות האהובה עליו היא ספורי הרפתקאות של המערב הפרוע, שהוא נזהר בשחיתות משקאות חריפים. אולם העולם איננו יודע כי צד הוא חושב לנהוג למען שה בגוש הסובייטי, בעול המסים ובקיום העסוקה מל-אה.

העולם מעונין מאד לדעת, ושוב, מעונין יותר מכולם האדם בתל-אביב, ביגור ובית-ליד.

שקמות וחגורות מכנסיים. כבר ל-מחרת יום הבחירות החלו עתוני ישראל ב-מרוץ היחושים והכותרות ביחס לגנרל דה הענקה: כן, לא, כן, לא, כן, לא. באותו יום הודיע עתון ערב אחד שאבא אבן אופטימי ביחס לקבלת העענקה בעתיד, הודיע עתון

* ערס למקום אחד: אנשי טאפט בשני בתי הקונגרס עזולים הפריע לאייק בקבלת ה-חוקים הרצויים לו, אם ינקוט בדרך שתתנגד לדרכו של מנהיגם.

מדינת ישראל.

סיכור, הודו ובית-ליד. אין אדם בכל כדור הארץ אשר חייו הפרטיים ביותר לא יושפעו על ידי כהירתו של אייק.

האיכר בסיכור, אשר בנו משרת בצבא ה-סובייטי; הקולי הסיני העובד בסלילת כבי-שים; הפועל היושב ליד הנול בהודו; הכושי בבית הסוהר בדרום אפריקה; עקרת הבית ב-ניו-ארזיאנס, להאיונה; כולם ירגישו בחיי-הם, בארבע השנים הבאות, אם הנשיא ה-33 של ארצות הברית יהיה איש תוקפני או שר-חר שלום, אדם בעל הבנה כלכלית או דילטנט אובד עצות, אישיות מלהיבה או אדם דוחה, ואחר מאותם שיושפעו ביותר יהיה האדם הקטן בתל-אביב, במשק יגור או במעברת בית-ליד.

טבח, נהגת והגנרל ז'וקוב. כל ה-אנשים האלה מקמטים עתה את מצחייהם, מת-קשים בהערכת האיש, כי אייק עבר גלגולים רבים מאד לעיני העולם המשתאה.

לפני 7 שנים היה דמות כובשת לבבות, המצביא שפיקד על הקואליציה המלחמתית הגדולה ביותר בתולדות העמים. אולם הוא לא דמה לנפוליון השחצני, ולא לפרידריך הגדול חמור ההליכות, או לגנרל לודוורף ה-נוקשה. היא דמה בדיוק לשכן שמעבר ל-רחוב. היה לו חיוך שהקסים כל אדם. היתה לו תכונה נדירה: להתירו עם כל מי שנקרה על דרכו — הטבח הכושי, ראש הממשלה הבריטי, הנהגת הקטנה הגנרל ז'וקוב. הוא היה האדם שהחזיק ביד עדינה, אך קשה ככרי-זל, אז פקודיו ששנאו זה את זה שנאת-מוח — מונטי האנגלי ובראדלי האמריקאי, הוא סרב להושיט את ידו לגנרלים הגרמניים. הוא היה גבור עולמי.

משך כמה שנים נעלם כמעט מן האופק, כי הן כנשיא מכללה. ואז קרא לו הנשיא ה-32, העמיד אותו בראש קואליציה גדולה שניה, ושוב סלל החיוך הרחב את הדרך בפני ה-טאנקים. הגנרל הפיע בפני הקונגרס האמרי-קאי הקמצני, הוציא ממנו מאות מליוני דר-לארים לחימוש הצבא האירופי המתוכנן. הוא סייר בבירות אירופה כמורה המבקר את תל-מידיו, שיבח את האחד, נתן טפיחה קלה על לחיו של השני, עודד את השלישי, נוף ב-רביעי, תחת ידיו החלה ההגנה האירופית ה-מעריבת ללבוש צורה כמעט ממשית.

יד למששין ומעריד. בפרוס המערכה על הנשיאות חזר הגנרל לארצות הברית. שוב הקסים את הבריות. הוא התיצב מול כוחות הריאקציה, שהתלכדו מאחורי הסינאטור רוברט (בווב) טאפט, אמר דברים נשגבים, מתקדמים ומרוממים. הוא נתמנה כמועמד, יצא לקרב נגד יריבו הבלתי-ידוע, עזלי סטיבנסון.

ואז קרה דבר שורע תחילה ספק, אחר כך תדהמה, בלב רבים. הגנרל כמעט החליף את עורו. החיוך הגדול נשאר אמנם מרחף על הפה, אך מתוך הפה יצאו דברים מוזרים. הוא חזר על סיסמות מתנגדיו הריאקציוניים. הוא החליף חיוכים וברכות עם בוב טאפט. הוא הצטלם בפומבי כשהוא-לוחץ את ידיו של ג'ו מאקארתי, המלשין והמעליל ששמו הפך קללה בפי מליונים. המשכילים עברו בהמור-ניהם למחנה סטיבנסון. אולם הקהל בחר ב-אייק, ברוב שהיה עצום לפי מושגים אמריק-איים.

הבוגד מידא תפקיד. האמנם נתגלה אייק חדש? ההיו החיוך והגיסטה הליברלית רק קליפה וזה, שכיסתה את התוך הריאקי-ציוני?

קשה היה לענות על השאלה. אולם מכריו של האיש הסכימו עם פסק-הדין של המין הביחורים. הם זכרו פרשות מסוימות בעברו:

- * עזלי סטיבנסון הניב על מפלתו בדברי הילד שנפל בחושך. "היה גדול מדי מכדי שיפרוץ בכבי ולא יכול לצחוק מפני שזה כאב מדי."

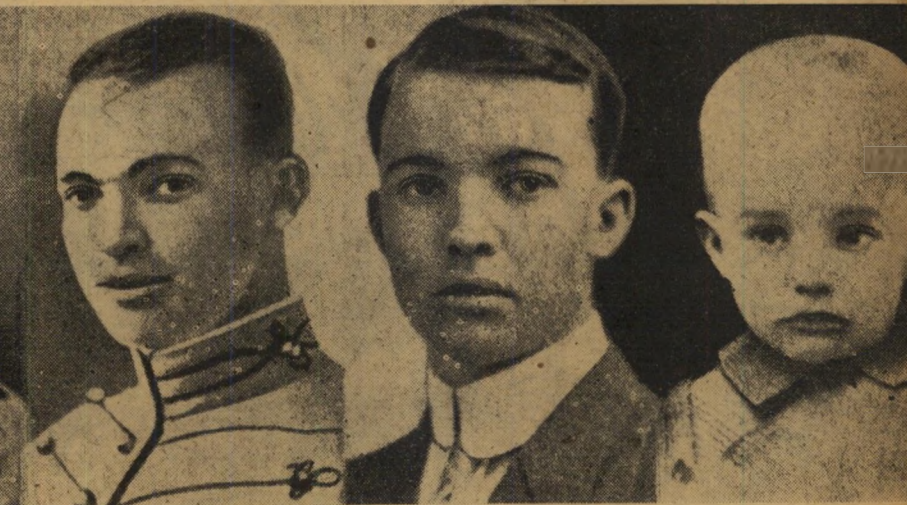
תרועת הנצחון. למחרת יום הבחירות כבר הסתמנה המהפכה הגדולה. אייק ואשתו, מאמי, אינם מסתירים עוד את שמחתם הצוהלת, שמחת העולם היתה מהולה בדאגות ובספקות.

מכר העולם

2 כוכבים עלובים בלבד שמו היה דוויש אינז' הוואר.

ארצות הברית כוכבים, צלבים, וגם מגן-דוד

(ראה שער) בכוקר ערפלי, במאי 1942, חיכתה קבוי צה של נהגות צבאיות בריטיות לקבוצה של אנשים-חשובים-מאד. אחדות מהן היו שבעות רצון: עמדתה החברתית של נהגת נקבעה לפי דרגת הנוסע, והן הצליחו לצוד בחכתן אנשים חשובים וידועים, כמו הגנרל (5 כוכבים) ג'ורג' מרשל, ראש המטה של הצבא, והגנרל (4 כוכבים) "האפ" ארנולד, מפקד חיל-האוויר של הצבא. רק נהגת אחת, אירית המודעה, כעסה. בחלקה נפל גנרל חסר כל חשיבות ובלתי-ידוע לחלוטין, שנשא על כתפיו

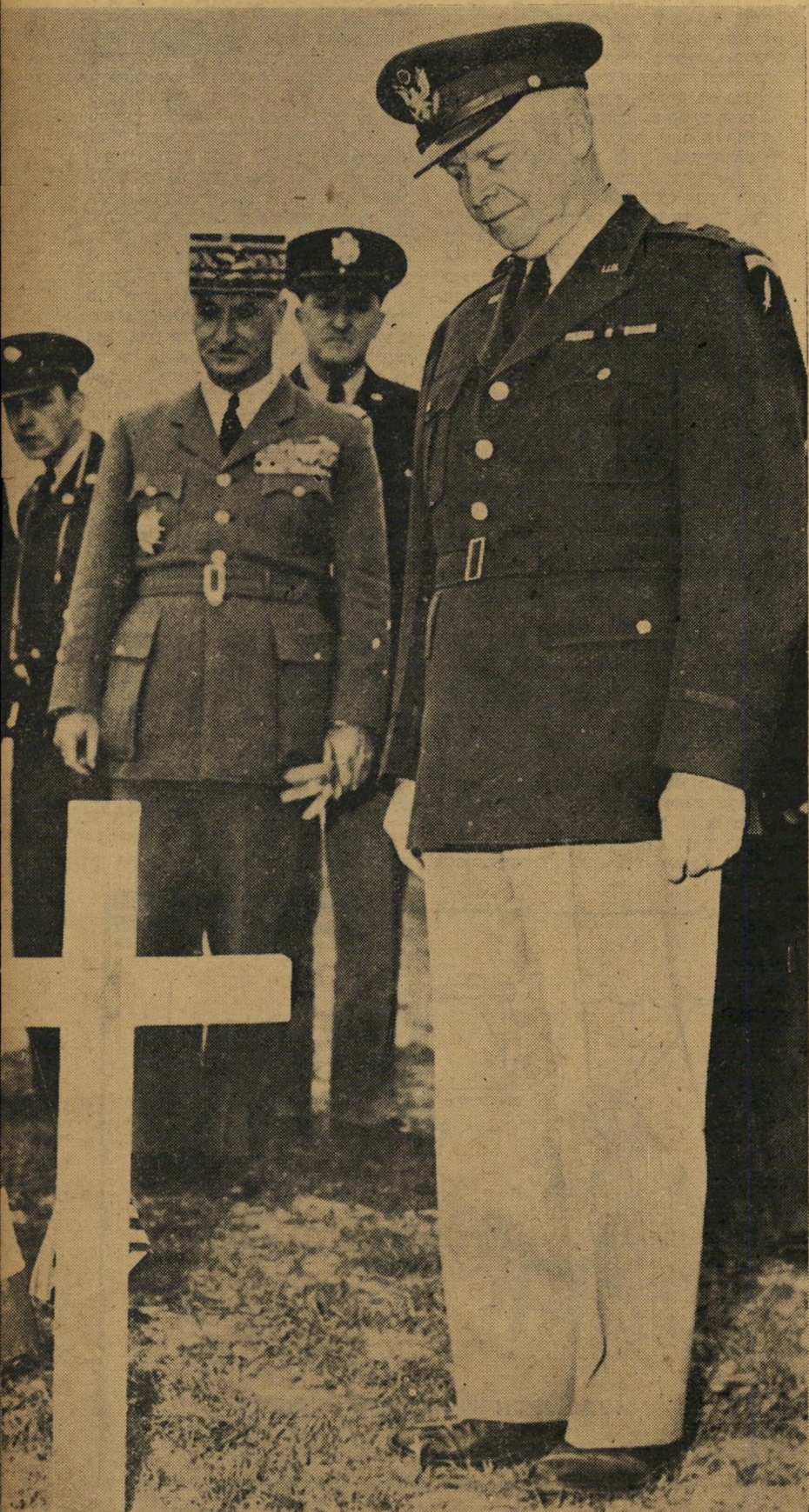
שבע פעמים אייק. בן 4, תינוק מלנכולי בעיר אבילוי במדינת קאנזס; בן 17, תלמיד בבית ספר תיכוני; בן 25, קאדט בבית הספר המפורסם לקצינים של ווסט פוינט; סגן-משנה בשנת נשואיו; רב-טרן בן 35; סגן-אלוף במלניה, בירת הפיליפינים, בפרוץ מלחמת העולם השניה, שם שימש בתפקיד ראש מטהו של הגנרל דגלאס מק-ארטור.

הנשיא הרא צות הברית שינגטון נב בשנת 1789 פרצה המהפכה תיא משך משלו בסך-ה-איים שכל א ממוצע חמשי הגנרל איז שיא ה-33 ה עשרי שהגיו את שני ה אים המפורט צה מלחמת-ד גנרל יודיסס מנצח מלחכ שנחשב לנשיו יותר בתולד לפי התיקו הוקת המדינו יכול לכהן ב תקופות, ב שנים כל אז שג מותו יי דו אוטומטיו ארד ניקסון.

חביב האיש הקטן. מעטים היו הגנרלים שהיו כה אהובים על טוראיהם ואנשי שרותיהם כמו אייך.

מני פרצופים. האם יהיה הנשיא החדש ליברלי או ריאקציוני? בתמונה מימין הוא עומד מאחורי מקירתור, אליל הריאקציה אמריקאית. משמאל מושיט אייך את ידו לשלושת עמודי התווך של המדינות הליברליות: אצ'סון, טרומן ומורנה גדול ג'ורג' מרשל.

נת ישראל.
קפיצה לתוך המוות. חשובה עוד יור
תר תהיה עמדת איזונואר בשאלה קרובה
אחרת: יחסו לבעית המרחב השמי.

ארצות-הברית של אמריקה הכירו במדינת
ישראל שעות מעטות אחרי שהוקמה. הן לא
עשו זאת מתוך נדיבות לב בלבד. גורם חשוב
למדי היה תאריך הקמת המדינה — בדיוק
חצי שנה לפני הבחירות לנשיאות. בבחירות
אלה הצביעו כמה מליונים יהודים אמריקאים.
בעזרת יהודים אלה, נבחר הנשיא טרומן מחדש.

הצבא האמריקאי התנגד בתוקף לתמיכה
בישראל. הוא ראה בה הקרבה צינית של
האינטרס האמריקאי הלאומי על מזבח של
יתרון מפלגתי פנימי. שר ההגנה, גיימס
פורסטאל, ניסה בקדחתנות למנוע את ההכרה,
ואי-הצלחתו היתה אחת הסיבות לטירוף דעתו.
שגרם כעבור זמן לקפיצתו מחלון בית-החור
לים לתוך המות.

דויט איזונואר הוא עתה מדינאי. הוא לא
יוכל גם להבא לזלזל בקולות היהודים, למי
רות שניצח הפעם בלעדיתם. אולם דויט
איזונואר היא גם גנרל בעל 5 כוכבים, איש
שעניני הצבא קרובים מאד ללבו. כחייל הוא
מאמין, ככל הבריו הגנרלים, שידירות מליוני
הערבים באחד האיזורים האיסטרטגיים של
המאבק העולמי חשובה יותר מאשר ידירותה
של מדינת ישראל, הקטנה והמדולדלת. השא
לה היא: האם הפוליטיקאי יגבר על הגנרל,
או הגנרל על הפוליטיקאי?

אמנם, במערכת הבחירות הבטיח, שעיקר
דאגתו יהיה להשכיח שלום בין היהודים וה
ערבים. היה זה מוצא דיפלומטי נוח מן ה
כבך. הוא עלול להיות פחות נוח במציאות.
האיש שהאמריקאים תלו בו את תקוותם, מוח
מד נגיב, מתגלה עתה כבלתי פשרני למדי ב
יחסו לישראל. שוב אין כמעט תקוה שייכנע
לדחיפת היד האמריקאית, אפילו אם היד ה
שניה תכניס בעדינות כמה מליוני דולארים
לכיס האחורי של מדינתו. ואם לא יסכים,
יצטרך נשיא ארצות-הברית להחליט מחדש
כיצד (ילטובת מי) להשתמש כידו ובדולא
ריו.

נשיא כפועל. מצבה של מדינת ישראל
אינו שונה ממצב מדינות רבות אחרות, אלא
שתלוחת בארצות-הברית מוחלטת יותר, בג
לל חוסר כל בסיס לכלכלתה. בעולם של
1952 שוב אין מקום למדינה קטנה הרוצה
בקיום עצמאי.

השאלה הגדולה שעוכדה בפני המדינה הי
תה, כיצד למצוא את מסומה בגוש גדול יותר.
היו שלוש אפשרויות תיאורטיות. הראשונה —
תלות באמריקה. השנייה היתה תלות בברית
המועצות. השלישית, הקשה ביותר אך המסו
כנת פחות, היתה השתלבות ישראל בהקמת
גוש מרחבי חדש באסיה הדרומית ובאפריקה
הצפונית, דבר שיכול היה להיעשות רק
תוך שתוף ישראל-ערבי.

ממשלת ישראל הלכה בדרך הפשוטה ביותר.
רק טיפש יכול היה להאמין שישנה תלות
על-תנאי. ברגע שמדינה אחת תלויה בשניה,
לא יתכן כל גבול לתלות זו. היא תשתרע
בהכרח על פני כל שסחי החיים. מן הכלכלה
ועד הבטחון. יכול אם לחייב אותה, כתנאי
לקיבוץ גלויות ולקיום הדימוקרטיה. יכול
אדם לשלול אותה, כמעשה המיכרת להוביל
למלחמה. אולם רק אויל או רמאי יכול ל
הכחיש את קיומה.

הנשיא ה-33 של ארצות-הברית של אמריקה
יהיה, אם כן, גם נשיא כפועל של מדינת
ישראל.

ערב שני בדיוק את ההיפך. כל שאר העתו
נים השמיצו גם הם את דעות סופריהם ב
אמריקה, שידעו לא יותר מאשר קוראי ה
עתון בקפה עטרה, ירושלים.
אך ההענקה איננה העיקר. מעטים אורחי
ישראל המבינים באינו מידה עלולים הרחי
שונים הזעירים ביותר בארצות הברית ל
השפיע על חיייהם. מנת האוי
כל היומית לא תתואר כלל
ללא זרם הדולארים הבלתי
פוסק המגיע לארץ באמצ
עות מפעל האגרות, המג
בית-היהודית-המאוחדת ושי
אר ההמצאות של הגאונים
היהודית.

כדי להפסיק את ההענקה
אין צורך דוקא באיסור ממ
שלתי. מספיקה הוראה קט
נה של מחלקת האוצר שי
אורחי ארצות-הברית לא
יורשו לנכות את תרומותי
הם למגבית מחשבון מס
ההכנסה, כאילו היו תרומות
של צדקה. יתר על כן די
בשפל כלכלי זעיר, בחוסר
עבודה קל, באימתן הזמנות,
כדי שמפעל המגבית (ומנת
הבשר) ייעלמו. מספיק ש
אורחי אמריקה יחסכו שנה
אחת בקניית חליפות ושמלות
מן התעשייה שהיא כמעט כו
לה יהודית, כדי שאורח יש
ראל יאלץ להדק את חגור
רתי-מכנסיו.

נבל וכדושביק. לפיכך,
מעשיו הקטנים ביותר של
הנשיא ה-33 של ארצות
הברית יהיו חשובים במידה
מכרעת לאדם הישראלי ב
שנים 1953, 1954, 1955 ו
1956... הנשיא רוזבלט המ
נוה, ויורשו הארי טרומן,
חוללו בכלכלה האמריקאית משהו הדומה למ
הפכה גדולה. היתה זאת התוכנית החדשה
הניידול המפורסם, שהומצאה על ידי רוז
בלט כדי למגר את השפל הנורא שהרס את
מחצית העולם (והעלה, בין השאר, דמאגוג
משופם ובלתי-יודע בשם אדולף היטלר ל
גרמניה).

תוכנית זו שמה קץ לתורה הקפיטליסטית
המסורתית שאסור למדינה להתערב בעניני
משק, שהם עניניה של היוזמה הפרטית בלבד.
רוזבלט הטיל מסים עצומים על המשק, הש
תמש בכסף כדי לבצע מפעלי ענק שהעסיקו
מאות אלפי פועלים על חשבון המדינה. הוא
השתמש בכוח המדינה כדי להזמין הזמנות
גדולות. טרומן המשיך בדרך זו, כאשר המ
טיר את כספי המסים על ארצות אירופה (ועל
ישראל), כדי לאפשר למדינות אלה להזמין
סחורות מבתי-חרושת בארצות-הברית שנתנו
לחם לפועלים אמריקאים.

המפלגה הרפובליקאית, שהיא גם מפלגתם
של העשירים (ששלמו את המסים), התנגדה
למדיניות זו בשנאה כמעט חלופנית. רוזבלט
אחת הדמויות הגדולות בעיני העולם, היה
בעיני הרפובליקאים נבל, בולשביק וטיפש.
במצע הבחירות הבטיחו לנפץ ולשבר את כל
מעשיו. אייך היה מועמדם.

השאלה הגדולה היא: האם יקיים אייך את
ההבטחה? אם כן, עלול הדבר להביא את
השואה אשר יוסף סטאלין מצפה לה זה
שנים, השואה שתגרום להתמוטטות העולם
המערבי, ובין השאר גם תגרום להתמוטטות
העמודים הדקים והעזינים-עליהם בנויה מדי

טון של אר-
גורג' ווא-
לתפקידו
השנה בה
ההצופ-
163 שנה
22 נשי-
מהם כ-
יום וחודש-
האר, הנ-
הגנרל ה-
לכנס הנשי-
יידים-נשי-
יום ביותר
ונגטון, מנ-
הפכה, זה-
הנשיא גראנט
האזרחים,
הגרוע כ-
המדינה
האחרון כ-
אין הנשיא
תר משתי
ת ארבע
במקרה
התפקי-
סגנו ריצ-

לשדום או למחמה? בכל ספריו גילה אייך גישה אנטי-מלחמתית, כמעט אנטר-
מיליטריסטית. הוא הדגיש שהחיל אשר ראה את זועות המלחמה מוכרח לשנוא אותה.

סימפטיה רבה. אף כי קשה היה להשוות את שחיתת הגרמנים ביהודים עם שיכנוע הערבים הפלישתינאים לנטוש את אדמתם, הרי סברו אנשים רבים בלולם שיהיה זה נאה אם הישראלים יפרשו חלק קבוע מן הסכומים שקבלו, לפליטיה המלחמה הפלשתינאית.

היסטוריה קאריירה של פצצה

בוה אחר זה התפוצצו הפצצות והרימו גים. עשרות גופות מרוסקות התבוססו בדם. ההמון הגדול, שהסתובב, כרגיל, בשוק העיר

חברה קדישא הצבאית בהלווית הנשיא התהילים היו מבצע צבאי

העתיקה. ירושלים, ברח בבהלה. איתו ברחו גם מניחי הפצצות עצמם, לבושים בבגדים ערביים.

היה זה ה-14 בנובמבר, 1937, תאריך היסטורי. בפעם הראשונה יצאו יהודים לבצע מעשה טרור מתוכנן. הפצצה, שעתידיה היתה לשמש כמעט סמל לאומי במשך 11 שנה, התחילה בקאריירה המגואלת בדם.

הילדים המזוינים והרעים. 19 חודשים פחות 5 ימים לפני כן סימלו גויות יהודיות ברחובות יפו את התחלת המרד הערבי הגדול. הציבור הערבי, שראה בדם האדום של העליה הגרמנית רבת ההון, החל מאמין כי חאגי אמין אל חוסייני, המופתי הירושלמי, צדק באמרו שיש לשים קץ לעליה בכוח האקדח.

בישוב נוצרה ההבלגה. המושג עצמו הומצא, כנראה, על ידי ישראל רוקח, במקרה, אגב פליטת פה. אולם כל מנהיגי הציונות הסכימו לו. הם האמינו כי העולם יראה את הילדים הערבים הרעים ואת הילדים היהודים הטובים, יכיר בצדיקת היהודים. אחד מאותם שהאמינו בכך היה זאב זיבוינסקי.

אולם לאחר שעברו חודשים ומניות הערבים עלו, שינה זיבוינסקי את דעתו. גם הוא היה רחוק מן הדעה שיש ללחום באנשים גלים. כמו כל מנהיגי הציונות האמין שרק האנגלים יכולים להגשים את הציונות. אולם הוא סבר כי היהודים צריכים להראות לאנגלים שגם הם מסוגלים לעשות משהו, כי אחרת ישתכנעו האנגלים שהיהודים הם חדלי אישים, שאפשר לסמוך אך ורק על הערבים. היתה זאת תפיסה נאיבית מאד, אך היא היתה לפי רוח הזמן.

זיבוינסקי נתן את הפקודה להגבה. ש. ר. בשעה שזיבוינסקי שינה את דעתו באירופה, חלה בארץ התפתחות שגרמה לכך שיוצרי הגוף שיכול היה לקבל פקודה מעין זו.

בשנת 1929 התפלגה קבוצה של צעירים מארגון ההגנה בירושלים, עקב חילוקי דעות מעורפלים. הם יסדו הגנה מתחרה, "לאומית" זו כללה את כל הרביוניסטים, וגם את מפקדי הימין האזרחי. בראשה עמד אברהם (גדעון) תהומי.

עם פרוץ המאורעות וההבלגה, החל תהומי מנהל משא ומתן סודי עם ההגנה האם, בני קש לאחד את שני האירגונים מול פני הסכנה. הדבר נודע לביחורים. הם הביאוהו בפני הוועד הציבורי שעמד בראש הארגון הלאומי, אך זה החליט לאשר את הקו של תהומי. הביתרים ורשו לערוך משאל בקרב הארגון. 65% מן הנשאלים הצביעו נגד האיחוד.

הארגון הלאומי התפלג. האזרחים, בהנהגת תהומי ו-18 מפקדים, חזרו להגנה ונקראו עד סוף פרשת המחחרת בפי חבריהם לשעבר בתואר "הבזבז". (ראשי חיבות לישמונה

400-350 ל"י ליחידת דיוור, יפו בלבד יכולה לקלוט 10.000 משפחות נוספות, לפי אומדן זהיר.

המפלגה הדמוקרטית לא התפקה במלים, עשתה גם פעולת שיכון משלה; הכיאה 14 משפחות עולים ממעברות הסביבה, שיכנה אר תן כבית שניתן לה ביפו לצרכי מחסן. החדרים הרעועים תוקנו במקצת, העולים נכנסו לגור בהם בתנאים קשים ביותר — הגגות דלפו גם כאן. האפוסטרופוס לנכסי נפקדים התנגד לבניה ללא רשיון, צוה להרוס את אשר בונה בניגוד לחוק, הציע לאנשי המפלגה להשלים בתים במקום המיועד לשיכון, להסתלק מן המקום

כמזרח למערב, שהיו מסוגלות להכניס משמי עות רצינית למוסד הגבוה ביותר במדינה. ההצעה האחת הושמעה על ידי זוריאל קרי ליבך בעתונו מערבי: להגיש את נשיאות ה"מדינה לפרופסור אלברט אינשטיין, איש מדע הראשון בעולם, כיום חוקר במיכללה פרינסטון. ברע הראשון הדהימה ההצעה, נראה אתה כהמצאה עתונאית קצת אקזוטית. אולם במחשבה שניה לא היתה כה מזוהה. אלברט אינשטיין הוא בלי ספק האישיות היהודית הידועה והמכובדת ביותר בעולם. הוא היה תמיד קרוב לציונות, עזר לוייצמן להקים את האוניברסיטה העברית, היה חביב במיוחד על הנשיא הראשון, בחירתו היתה עלולה להרים מאד את קרנה של המדינה בעיני הגויים. אולם זו היתה גם המגרעת של ההצעה. היא היתה בנויה, במידה מסוימת, על התפיסה הגלונית והמכובדת ביותר בעולם. והיה משהו דוחה בתמונה זו של מדינה המחפשת נשיאים מן חוץ לגבולותיה. תמונה חיובית מבחינה ציורית, אך משפילה קצת מבחינה ישראלית.

עניין שר-רושם. ההצעה השנייה היתה לעומת זאת, ישראלית מובהקת. היא היתה בנויה על הרצון הישראלי להימנע משלטים חסרי תוכן, סכסים חסרי משמעות. בעיני צעירים ישראליים רבים היה משהו זר במוסד החסר כל תכלית מעשית, והקיים רק כעניין של-רושם. הם רצו בנשיאות שתמלא תפקיד מעשי, ושבעלה יהיה באמת האיש הראשון במדינה. ההצעה: להשתמש בהזדמנות זו כדי לאחד את תפקיד הנשיא עם תפקיד ראש הממשלה, להעביר את התפקיד המאוחד לידי דוד בן-גוריון.

לא היו סיכויים רבים שהצעה קיצונית כזאת תתקבל תוך חודש. היא מצריכה קבלת חוקי-סוד חדש לגמרי, אולי גם ניסוח חוקה אמיתית. אולם יהיה זה חבל אם מתוך התי-רוצנות מפלגתית שיגרתיית תוחמק ההזדמנות להכריא אחת ולתמיד את המבנה הפוליטי של המדינה, לקבוע משטר ששוב לא יעמוד על כרעיו דרגולת כל קואליציות חולפות.

מפלגות

אחות אחים וגרב ניילון

התחילה עונת הגשמים ושוכני המעברות סערו ורעשו, דרשו את החלפת שיכונם הארעי (החדרים לגשם) בשיכון טוב מהם, הסוכנות היהודית הוכיחה את אולת ידה, נכשלו אתה יחד מפלגות הישוב הישנות שפתונוותיהן ה"גדושים הראו את אי יעילותם כבר בחורף שעבר.

פתרון מקורי יותר היה לעולה חדש, תושב יפו, שבמשך שנתיים של שהותו בארץ הספיק להגיע לנשיאות מפלגה, המונה כמה עשרות חברים. זאב בראון, יליד רומניה בן 68, לשעבר קומוניסט פעיל במשך 30 שנה, חושב שיש בידו ובידי מפלגתו — המפלגה הדומי קרטית, או הליגה האנטיקומוניסטית — לפתור את בעיית השיכון של שוכני המעברות. על ידי השלמת הבנינים החדשים למחצה, בערים הנטושות, אפשר, לדעתו, לשכן את כל משפחות העולים. אשר אינו רוצות לעלות להת-ישוב, מעדיפות לגור בעיר. השיכון יעלה

העם שריקת הצופר

לפני שלוש שנים ביקר יצחק שדה אצל גננו של חיים וייצמן, קסף כמה פרחים בגן הנשיא. הנשיא, שטיל אותה שעה בין צעיו, העיף מבט מהורהר בבגדיו האורחיים של אלוף הפלמ"ח שהתפוסר לא מכבר, העיר בחיוך קצת מריר, ביהודית: "גו, רבי יצחק, את שנינו הם כבר לא צריכים..." בשבוע אחרי מותו התנהגו "הם" כאילו רצו לאשר את ההצעה. כל אחד שהשתלל להתאבל עד כמה שאפשר פחות. גבורי ה"שבוע היו, בלי ספק, אותם שעמדו בתור לפני אחד מבתי הקולנוע בתל אביב, כשנש"מעה שריקת הצופר שהודיעה כי גופת ה"נשיא מורת זה עתה לקברה ברחובות. אנשי התור עברו לדום, עמדו 2 דקות בר"מיה, בתמאם להוראות, חזרו והמשיכו ל"פספט על כוכבים הוליבודיים עד פתיחת הקופה.

סיום הויכוח. סופרים ועתונאים התי-ווכחו ביניהם, ביקשו לעמוד על סבת האי-דישות המזוהה. בין רבים מהם, וביחוד בין אלה שנוכחו בטכס הקבורה, גברה הדעה שהאשם היה בעצם צורת הטכס. הוא סודר כמעט בחשאיות (העולם הזה 785). מנע מהמוני האזרחים כל אפשרות לקחת חלק פעיל בחלוקת הכבוד האחרון.

מזר ביותר היה האופן המובן-מאליו כמעט, בו נטל הצבא את הנשיא המת לידו. אפילו בהלווית יצחק שדה, איש צבא מובהק, היה משמר-הכבוד, ששעת מעבר ההמונים לפני הגופה, מוארזים מאורחים — צעירים, פועלים, נהגי זן, אנשי משקים — התחרו ביניהם על הכבוד. סופרים ידועים-שם חכו בסבלנות עד בוא תורם לעמוד דום ליד חפרם המת.

הפעם כל זה לא היה. כוח רשמי, קר ובלתי-אישי ארגן את הכל. לנשיא, שעיקר תרומתי וצוואתו למפעל הציוני ולמדינה היו השנאה לאלימות והזלזול בטכסים צבאיים ריקים, גיי-תן לא רק משמר כבוד צבאי, כנהוג בעמים אחרים, אלא גם רב צבאי, חזן צבאי וחברה קדישא צבאית. גם קריאת התהילים היה מיב-צע צבאי מובהק.

בצורה מקורית זו סיים הויכוח ההיסטורי בין חיים וייצמן, בעל קו הצירוף-של-שלום, בכ"למחיר, ובין דוד בן גוריון, מנהיג האקטי-ביום המלחמתי.

הנשיאות

לא בהגרלה

התחרות על הנשיאות דמתה כמעט לתחרות של מלכות היופי. חסרו רק המודעות בעתוני הארץ ובעתוני העולם, למאור: "המועמדים מתבקשים להיפיע בפני חבר שופטים בתאריך פלוני במקום אלמוני". המשחק כולו — וקשה היה שלא לראות בו משחק — שיקף מציאות מסוימת — הארץ היה עניה באישים, עד כי כמעט כל אחד יכול היה לבוא בחשבון. אפשר היה לחלק את ה"מקום בהגרלה של מפעל הפיס.

מחוקי דגבולות. משך כל השבוע היש-מעו רק שתי הצעות, מנוגדות זו לזו כמעט

שילומים

CUT 449

במשרדי אילעל ובמשרד החוץ נתעוררה שאלה רבתית. מיטיס החברה יצטרפו לה"ביל חלק מן הכספים אשר תסופקנה על ידי הגרמנים עם אישור הסכם השילומים. אך אם ינחת אורון ישראלי בשדה-התעופה, גרמני, כיצד אפשר למנוע מאויורן גרמני לנחות בשדה התעופה של לוד?

כוח ההמצאה היהודי מצא, כרגיל, את הפתרון הגאוני. הפתרון: בכל טיסה לגרמניה יניחת המטיס הישראלי באחד משדות-התעופה אשר בדרך, ימחק את מספריו ואת-ההיכר ה"ישראלי, יחליף אותם במספרים של מדינה דרום אמריקאית. את הרשות הדרום אמריקאית אפשר להשיג, כרגיל, בסכום כסף.

היתה זו רק אחת מן ההכנות שהטרידו את מוחות המדינה. מוחות הגרמנים היו טרודים. אותה שעה, בבקעה לגמרי אחרת: התקפה הנגד הגדולה של הערבים, שאיימו להסוס בפני הגרמנים את השוק המרחבי החשוב אם לא יבוסל הסכם השילומים (ראה במרוז). פלוגת מחץ ישראלית כבר יצאה לדרך, למנוע בעד המצפון הגרמני הרך להירדם לפני אי-שור ההסכם, מאחר שמול התעשינים הגרמני-נים, המעוניינים בשוק הערבי, עומדים התעשי-נים הגרמנים, המעוניינים בשוק השילומים, יש סיכוי רב לאישור.

בעולם הרחב לא מצאה העמדה הישראלית

לכלוכית, מהדורה ישראלית 1952

טכס ההלוויה נפתח זה עתה. המשפחה החזה הוזרת לארמון הנשיא יהודית ליכטנשטיין ווייצמן. אחות הנשיא שהיתה מורה לתפירה בגמנסיה. הרצליה. התכופפה על הקבר כדי להרים קמץ חול. כרעה תחתה ונפדה. המצלמה מנציחה תמונת-רגע: האלופ אכידר וקצין של חייל-הים נמשו את מקומותיהם. קפצו אל הזקנה, עזרו לה לקום. כעבור דקות ספורות חזרה למקום יורה מבנות המשפחה, חיפשה בין הזרים עד שמצאה את מבוקשתה - כפפה שחורה שנפדה במקום מידי גב ליכטנשטיין.

קטנה בעל המשמר בישרה באחד מימי הש"ב בוע שעבר את דבר מותו, לאחר שלחם שלשה ימים ברעל הנחש אשר בגופו. הוק' דש למקרה, שזוכר כי בארץ מצויים נח' שים ארסיים משלה, בערך חלק מאתיים נח' השטח שהקדישו העתונים לשני המקרים האחרים, שלא נסתימו באסון, אך היו מי שעשעים בהרבה יותר.

חנוך

הידים שהתירו והידים שאסרו

תלמידי האוניברסיטה העברית בירושלים, שהתקוממו לפני ארבעה חדשים כנגד שכר הלימוד החדש, שינו תוך שבוע ימים את דעתם, החליטו ברוב קולות מכריע: לשלם! הכסיס הנהלת המכללה, שהשיבה לשבייתה השבתת הלימודים, עלה יפה. באותו אולם קולנוע ירושלמי* בו הורמו, אך שבוע לפי ני כן, מאות ידים לטובת השבייתה, התנוססו אותן ידים, ניפצוה.

את האסיפה השניה פתח עמיקם גור" ביץ, שחרחר, בשעות הפנאי קריין קול ישראל, שרוח מהפכנית, חכלילית, אך קצרת חיים, העלתה אותו לפני ימים ספורים לראש ועד הפעולה. גורביץ מסר דו"ח על המאבק לשכר לימוד נמוך, שיאפשר לכל סטודנט, ללא הבדל הכנסות אביו, לקנות השכלה גבוהה. הדו"ח היה עגום. במאבק היו הסטו" דנטים בודדים לחלוטין. ההצעה התכסיסית, שהוגשה להנהלת האוניברסיטה, לנהל חזית משותפת כנגד אדישות הממשלה לא נתקב" לה על ידה, כשם שלא נתקבלה ההצעה לקבוצ את שכר הלימוד האחד ל-56 ל"י, להיטיב בעת ובעונה אחת את תנאי החיים של הסטודנטים (שכון, מסעדות מיוחדות).

הרוח המהפכנית שככה. משרדי הממשלה אליהם פנה הועד החדש במשך השבוע (שהיה למעשה רק חצי שבוע, לרגל אבל הנשיא) אטמו אזנים, לא הבסיתו דבר. כתובת ממשלתית אחת, רשות השילומים, אליה רצו הסטודנטים לפנות בבקשה להק' צבת צריפי מגורים גרמניים, לא היתה קיי" מת כלל. ח"כ שושנה פרסיץ, יושב ראש ועדת החינוך והתרבות בכנסת, קיבלה את פני חברי ועד הפעולה, קנתה את חוסי" מיהם, אמרה: "איך אתם רשאים לכלל תבי" עות. עליכם להיות אסירי תודה שהמוסדות בכלל מקשיבים לעצומותיכם."

הנצחונות עליהם יכול היה גורביץ לספר במבטאו הקורני-ישראלי המילרעי היו אפסיים: קומץ אגרות ומברקי ברכה שנתקבלו ל" רגל השבייתה. קריאות הביניים שגורקו בחלל האולם כבר בראשית האסיפה סימנו את הה" מפנה שחל תוך ימים ספורים: הרוח המה" פכנית שככה, 665 קולות הביעו את רצונם להפסיק את השבייתה, לעומת 266 שהצביעו בשעתו לטובתה.

מחייבי הפסקת השבייתה נעזרו בתעמולתם על ידי שנים מאנשי המכללה; הרקסור, * אוריון.

בסידרת מסיבות וסיורים למוזמנים לכבוד פתיחת העונה, ביקשו להאריך את חודשי ה" ביקורים לטבריה. חודשי הסתיו הם התקור פה האידיאליים לטבול בחמי טבריה, הסבירו. "מזג האוויר נאה, בתי המלון עודם פנויים." הפצת הרעיון כי העונה אינה רק כמה חר' דשים בוערים, עשויה לא רק לפזר את ריכוזי המבקרים על פני תקופה ארוכה יותר, אלא גם למשוך מתנפשים בחודשים שאינם נחש" ביים כמתאימים לביילוי בטבריה. "איך כל סי" בהי" הדיעו מלונאי טבריה, "שלא היתה גם עונה קיצית. במקום ללכת לרחץ במעונות החמים ישכשכו המבקרים במי הכנרת."

עיתונות

משקולת בעלת אשקל

רוב קוראי דבר מיום 11.11.52 לא הבחינו כי הכותרת שתחת לתמונה בעמוד הרא" שון לא היתה נכונה. הכותרת הסבירה: "בנו של הנשיא ורעייתו בכואם מלונרון." בין המעטים אשר בכל זאת הצליחו להבחין בטעות: ד"ר דבורה קפלן, אלמנתו של שר האוצר אליעזר קפלן. התמונה היתה תמונתה שלה, שנלקחה שעה שירדה מן ה" מטוס שהחזירה מרומא ללוד.

במערכת דבר הובררה סיבת הטעות. מאז הלחיתו של אליעזר קפלן נשארה בדפוס העתון גלופה של משפחת המנות, שהוכ" נה אך לא פורסמה. עורכי הלילה השאירו אותה במקום בשימשה להם משקולת נוחה להניח על נירותיהם. בערב יום שלישי (יום קבורתו של הנשיא) הוחלף עורך הלילה. בראוהו גלופה של מתאבלים ליד מטוס. חשב כי זו תמונתם של בן הנשיא ורעייתו שהגיעו אותו בוקר ללוד.

מעתה יצטרכו עורכי הלילה של דבר לבחור ביתר הקפדה את המשקולות לגיירות.

אסונות

הפעם לא צחוק

שבועות לא רבים מאז צחקה הארץ למש" מע ידיעה שהיא חלומו של כל עתונאי. על ילד שושן נחש; שבועות מספר מאז רעשה הארץ, וצחקה, למקרא ספור על נחש משקפים הודי שרדף אחרי אשה זקנה, הכיש אותה בעקבה, אך לא הצליח להמיתה, למרות שנשיכת נחש כזה מביאה תמיד מות, לא נדהמה הארץ לקרוא כי נחש בהרבה יותר פרזואי גרם למותו של חבר משק"ב עמק יזרעאל.

אסף בן-צבי (21) היה לילד תליוסף, בן הורים חברי המשק. כאשר חל הפילוג במשק וחברי מפ"ם במקום החליטו לעזוב, לעבור לבית-השטה הסמוכה, נסח אסף את קבוץ מולדתו ואת הוריו, הלך לנכר. ידיעה

* לפי המימרה העתונאית הידועה ש"כלב נשך אדם - איננה ידיעה, אבל "אדם נשך כלב - הרי זו ידיעה ממדרגה ראשונה."

הפליטו האשמות הדדיות, שלא הועילו לי איש הקטן שישב בחושך. הטיחה הממשלה כלפי חברת החשמל הירושלמית: "לא השקע" חם מאומה בציוד חדש; דרישתכם לחלקי חילוף היא מגוחכת; מכונותיכם הישנות דו" מות לחבית שאין לה תחית." תשובת החב" רה, שמנהליה יושבים ברחובות המוארים של לונדון, היתה פשוטה: "אנו מפסידים כסף." מנוי החברה הירושלמית, המקבל בביתו אה חשבונותיה בין אם יש חשמל או אין תמה: העריפי החשמל היעלו שלוש פעמים בשנתיים האחרונות.

תקוה רבה להטבה מהפכנית במצב לא גרי אתה לאיש. הממשלה לא היתה לוטה לבצע את איומה הישן, להלאים את החברה; אך לה אין גנרטורים חדשים במחסן. קרן האור האחת בצבצה מכיוון בית החרושת שמשון בהר טוב, בו יופקו בעתיד הקרוב 2500 קילוואט-שעה בשביל ירושלים, כמות חשמל המספיקה להפעלת 3000 מנהצים לשעה.

טבריה

מתי תחילה העונה?

לחיה יש מפעלי תעשייה, תל-אביב בתי מסחר, לנהריה שפתיים. לטבריה - מעינות חמים והכנרת. שביליה הם גם נוף וגם עסק; העיר, שהטבע לא ברך אותה באוצרות הוריו שים לתעשייה, סיגלה את אוצרותיה לתעשייה מיוחדת. היא הפכה עיר ההארחה והמלונ" את. אליה נדרו מזו שנה רכבות תושבים שחיפשו נוף רונע אי מרפא במעינות.

העיר אשר מספר תושביה החדשים (13.000) עולה על זה של בני-הרוקים (4.000), מקב" לת חלק ניכר של הכנסותיה מאורחים הבאים מבחוץ. העונה" של טבריה מקבצת בעיר להקות להקות של אזרחים מכל הסוגים. 36 בתי המלון מתמלאים עד מטתם האחרונה וזרם האורחים מתייפף אל הון חדרים שכור" רים בבתיים פרטיים.

אלא שהעונה בטבריה קצרה ביותר. הבאים אליה בוחרים בתקופה בה שאר הארץ מת" עטפת בקור ובגשם, עוזבים אותה עם בוא האביב. בצאתם הם משיארים אחרים את ה" עיר הקטנה מתחממת בנחת על חוף הכנרת כשמלונותיה כמעט ריקים. הכנסות העיר, ה" עולות במהירות ה"עונה", יורדות באותה מהירות אל רמתן הקודמת.

בחורף וגם בקיץ. השנה ניסו הגור" מים המעוניינים (העיריה, בעלי המלונות, חמי טבריה, קיבוץ עין-גב שעל החוף המזרחי, אשד) להכניס שינוי כלשהו במעגל המקובל.

עשר דקות). הבית"רים נשארו בארגון מש" להם, קראו לו הארגון הצבאי הלאומי בארץ ישראל, העמידו בראשו את סגנו של תהומי, משה רוזנברג. ארגון זה הוא שנטל את ה" יוזמה לידיו, ערך את פעולת ירושלים.* סיום הויכוח. השבוע מלאו 15 שנה למאורע, הוחג בעצרת גדולה של אנשי אצ"ל בתל אביב.

אמר אחד המפקדים הגבוהים: "פעולה היום השחור בירושלים עוררה גועל נפש אצל כל אחד מאתנו, אך ידענו שזוהי חוב" תנו ושאין דרך אחרת."

אולם היוכוח הגדול, שהתהיל למחרת המע" שה, לא התקום אף בצעד אחד לפתורנו תוך 15 השנים שחלפו, מחכה להיסטוריון שיח" רוץ את פסקידין ההיסטוריה.

ירושלים

בשנה הבאה אור בירושלים?

שני אנשים התנגשו באחד הערים השבוע בקרן רחובות ראשיים במרכז, של ירושלים. הרחובות היו שרויים אוחה שעה באפלה. אחד מן השנים מלכל סליחה, המשיך לגשש את דרכו הביתה. שם, לאור מנורת הנפט. נתגלה לו כי ארנקו נגנב באותה התנגשות. הוא קילל את חברת החשמל, את הגנב, את ה" עיר הנושאת את התואר "הבירה".

היה זה אחד הנזקים הקטנים והפחות חשו" ביים שנגרמו על ידי קלקולן של כמעט כל טורבינות חברת החשמל הירושלמית. בתי חרושת, בהם עמדו בטלים עשרות פועלים ליד מכונות ללא תנועה, הפסידו יותר. נזק נגרם לטחנת הקמח בה התקלקלו גלגלי השניים הענקיים כיוון שנעצרו בפתאומיות. בבתי חו" לים נאלצו רופאים לטפל בחוליהם בחשכה. במקרים החשמליים שחולו לפעול התקלקל המזון.

שני האחראים למצב, חברת החשמל ה" ירושלמית והממשלה, לא מצאו לנחון אף לתת הסבר אדיב לקהל הרונג, התעטפו ב" טלית של שתיקה, העדיפו לשחק "ברוגז",

* המטה היה מורכב מדוד רזיאל הירו" שלמי, חנוך שטרליץ הכפר-סבאי, אברהם ("אייר") שטרן, הלל קוק ואהרונצ'יק חייכמן. רזיאל הפך מפקד ראשי כזיבוטינסקי פיטר את רוזנברג מיד אחרי הפעולה הירושלמית. בשעתו טענו אויביו של רוזנברג כי נסע בלי רשות לקפריסין, ערק מן הארץ מפחד מאסר.

יומ"ים אחרי האבל

מודעות-האבל הגדולות עורן נראות. אך מודעות אחרות - פרטים קונצרטים, הצגות ושעשועים - החלו צרות עליהן מזה הצדדים, תצלומי של הצגה הנם קאופמן מכבז את העלבוך הפלדי על האפל שהופר במהירות מבישה (ראה במדינה)

יליד המדד

שביחית הימאים הגיעה לשיאה. בחוצות העיר התנגשו ההמונים עם השוטרים. בנמל השמיע הצופר של א/ק תל-אביב הלוחמת שריקה מחלחלת. בקומה החמישית של בית יורדי-הים, מבצר השובתים, עמד יהושע (י"ש) הלוי, 27, ימאי שקיבל על עצמו את תפקיד דובר חבריו. באותו רגע החליט לכי טוב יצירה שתעלה על נס את המדד האברה. תרעיד את עמודי המשטר הישן בימאות.

השבוע התאספו 800 חוזי-הצגות בכורה מקצועיים בבית הבימה, לחזות בתוצאות. כל אחד הבין שהיה מאוער חגיגי. הרבה השתנה מאז נראתה הבימה כמבצר הזקנה הנוקשה בישוב. המחזאי היה צעיר, הבמאי היה צעיר, כמעט כל השחקנים היו צעירים.

גנב, רמאי וכמו כן אידיוט. תנאי-הידה קבעו את אופי החלד: זהו מחזה תעמולתי, הנאשמים: חבי שוהם, שהימאים ראו בה את אויבתם העיקרית, דור רביי החובלים הזקנים, הרוצים להקים ימאות ערב רית כימאות העמים האחרים, במקום לטפח יצירה מקורית, ארצישראלית.

גבור העלילה: הוא הקצין הראשון יורם (מישה אשורב), המופיע על סיפון א/ק טונית כשבראשו רעיונות על הפיכת האניה לקיבוץ שט. הוא מתנגש מיד עם רבי-החובל (שמואל רוזנסקי), המאמין שיש "לשבור" את הימאים, להשפילם ולהכניעם. המכונאי הראשי (נחום בוכמן) תומך ביורם, הקצין השני (שרגא פרידמן) מתחנף לרבי-החובל. הכל מוכן להתמודדות טראגית גדולה.

עד כאן נראה שהמחזה יפליג במישרה לנמל-הבית. הבעיה אינה נוגעת רק לכמה תריסרים קצינים ימיים. היא נוגעת לכל בניך הארץ, למאבק הישן: קצינים-בריטיים — נגד — מפקדי-פלמ"ח. אולם במקום להמשיך בקו הישר, להראות את החיוב והיפה בנציג גי שמי האסכולות כדי להוכיח את צדקת האסכולה הצעירה, נכנע יוש לפיהו מסוכן. סובב את ההגה ופנה לנמל צדדי. רבי-החובל מתגלה כאדם מושחת, גנב, רמאי, רוצח, אידיוט. יוס. הקצין הראשון הופך גיבור כמעט סופי ביטי, מקרוב את חייו כדי להציל את הספינה מה הטובעת. לחוזה לא נשאר אלא לצעוק "היידד!"

על הגשר ולתוך המים. על אף ליי קוי זה יוכה המחזה בלי כל ספק להצלחה רבתית. הקהל מעדיף יצירה מקורית, המט פלח באומץ-לב בבעיות של הארץ, על מחר וזת זרים אף אם יהיו תפורים מאריג אמריקאי משוכח ביותר.

מלבד כמה צעקות הבימתיות, מעין שכר הקצין הראשון נפל לתוך המים. המלחים אי דירה לאכסניה, נשאר מישחקו של רבי-החובל על גובה הגשר. לעומת זאת, משחקו של זוי ברוקמאיר, שמוליך סגל ועמוס אריכא מעבירים את ספינתם בהצלחה דרך הסערות ועוד לפני הגיעה לנמל חיפה היה מותר לישמע את צופר-הברכה לישראל בקר, הי נציא הצעיר שעשה עבודה חלקה ונקיה.

נחשב לכתב עת רציני, מיושב, משעמם. פרט למאמרים כבדים, לרוב מסוגנים במלי ציות של דור קודם, אין הוא מכיל כל חומר אחר: לא ספרות יפה וכמוכן שלא הומור. אולם מי שקרא את אחד הגליונות האחרו נים של העתון היה עלול להתקל במה שנראה ברגע הראשון כרשימה שלגלגל דקיק ועוק צני שזור בין שורותיה. אולם שהיתה כתו בה, לאמיתו של דבר, במלוא הרצינות. ה

ההצבעה הסופית של הסטודנטים ומנהיגי השובתים עמי גורביץ

תוך שבוע ימים: החלטה מכרעת.

רשימה, חתומה בפשטות "בנימין", נקראה היורה הראשון. ספרה, כי כונת הכותרת היתה "לא לרכיבי הסתו הראשונים שאדמת הנגב מצפה להם כל כך בתרבוני קיץ, אלא לתניוק, לרך הנולד, ששמו בישראל יקרא בשם יורה".

מספר "בנימין": היה זה בנם הראשון של פלמחא"י לשעבר, כיום סרן בצבא הי קבע, במחנה השכון בגנג ונערה בת גשר יגור "רכה וענוגה, כמעט ילדה, עם נטיות פיוטיות... הנושאת בלבה, באשר היא, את נוף הכרמל, אחות בבית החולים הדסה בבאר שבע, יוזג של חלוציות צבאית וחלוציות תברואית, פיוט והרפתקנות, דגשקי אהודי". הזוג הצעיר ביקש מאת כותב הרשימה הצעות שם לילה, אולם בחר בשם חדיש לחלוטין, ממשיך "בנימין".

"מבארשבע בישרתי היולדת, כי ילדה בן למל טוב, ושמו יהיה יורה, יורה תרתי משמע: א) תקופת היורה, מרחשון; ב) איש צבא לעתיד לבוא. יורה בכלי-ידה כיאות לבנו של סרן בצה-ל. כפתור ופרח! לשם לחלוטין.

פניו בהבולות של סלומון נתגלו לעיניהם. אף על פי שסלומון, לפי מיטב מסורת המאהבים הרומנטיים, הצליח לקפוז בעד הי חלון, לא איתרע לו מלוי. למחרת הכירה אותו היזשה שבמסתה שכב, לפי תמונתו אשר באלבום המשטרה.

איוב 1952

בחי יוסף מדינה ואשתו שרה היו שלשה תאריכים גורליים: לפני 17 שנה נישא הזוג, השניים היו מאושרים. תאריך גורלי אחר חל לפני עשר שנים כאשר עלו ארצה מתימן. התאריך השלישי, הגורלי מכולם, חל לפני המש שנים כאשר שרה החלה לעבוד בגן הירק של שכן אשכנזי, החלה משתכרת גם היא, למדה פרק בהלכות שחי וכזיות נשים. בעיני יוסף, שחונך על ברכי המסורת, לא נראו הרעיונות האפיקורסיים של אשתו, אך הוא אהב את הכסף שהביאה הביתה,הבלגי על רגשותיו. לא יכול להבליג עוד משראה כי מחוץ לרעיונות השיוון, סיגלה אשתו לעצמה גם רעיונות אחרים, זרים ומסוכנים. הוא החל לחשוד כי כל המתנות היקרות שי אשתו מקבלת מן השכן, ושכללו מקרר ובי גדים, לא ניתנו לה חינם.

אם לא תפילה — סכין. הבעל ארב לאשתו, תפס אותה מתנה אהבים עם המעביד, בפרדס. יוסף, מגודל הפאות והקרניים, לא איבד את אמונתו באלוהים, הבין כי זכות גדולה נפלה בחלקו, להתיסר ביסורי איוב במהדורה חדשה, מהר לביתו החל קורא פרקי תהילים, מרבה בתפילה.

כאשר חזרה האשה, אם לחמשה ילדים, הביתה, ביקש ממנה כי תשוב מדרכיה הרריות. כיון שלא ענתה, המשיך בתפילה להצלת גפש אשתו, החל לצום פעמיים בשבוע. כל זה לא הועיל, כך על כל פנים סבר יוסף, ויום אחד בפגשו את אשתו יושבת בצד הרך, היה בטוח כי היא מחכה לאהובה. יוסף ניסה להחזיר אותה בכוח הביתה, החל מסיף לה מוסר וגוער בה. שרה סרבה להענות להפצרות, השיבה מנה אחת אפיים. נתגלעה קטטה רצינית שבסופה הובאה האשה לבית החולים, כששבעה חתכי סכין בפניה ובגופה. פסק השופט המחוזי פנחס אבישר ליוסף: ארבעה חודשי מאסר בהם יוכל להתבודד, לי הסתודד עם אלוהיו, לצום ולהסתגף כאוות נפשו, לקחת שעם צאתו מבית הכלא ישוב אליו לב אשתו.

הווי שם לבן: רוצח

הפועל הצעיר, למרות שמו, הוא אחד הי שבועונים החזקים ביותר בארץ (נוסד 1910), משמש שופר חלוש לצדי (תפוצתו היא כמעט אפסית) להפגנת פועלי ארץ ישראל. הוא

פרופסור בנימין מזר, וורנר סינטור סגן הי נשיא, כאשר עלה פרופסור (לארכיאולוגיה) מזר, נתקבל בקצת קריאות ביניים, הרבה מחזאות כפיים, הצליח לשכנע את הסטודנטים כי הממוצע בין 40 ל"י ל-80 ל"י (שכר הלימוד המינימלי והמקסימלי בשנה שעברה) הוא 160 ל"י (שכר הלימוד האחד השנה). קרא מזר בסוף דבריו: "עליכם לחזור

מחר ללימודים!" סטודנט שישב בשורה הי שלישית הוסיף: "אבל קודם כל לבקר בי קופה."

פשעים מטה קוראת לגנב

סלומון פרץ, שחור השער והעין, גילה, בבואו ארצה מקובלנקה, כי בישראל אין מק צועו (שולית סנדלר) מקצוע מכניס די הי צורך. רבים האנדלרים, והם מתחרים ביניהם על מקומות עבודה מעטים. לפתוח סנדלריה משלו לא יכול סלומון; כספו לא הספיק לו. אבל חברים טובים השיאו לו עצה טובה: סלומון פרץ מצא עצמו בעולם התחתון. הוא הפך מסנדלר לכייס.

אבל מזל ביש רדף אותו גם בסביבה הי חדישה. כבר בראשית דרכו במקצוע הכייסות נלכד, הובא בפני שופט רחמן אשר החליט כי כדאי לתת לבחור בן 20 הודמנות לחזור למוטב בעולם החפשי, נמנע משלח אותו לבית הסוהר, הסיף באזניו מוסר אבהי. סלומון לא שעה לדברי השופט, החליט להמשיך בחיי פשע, אבל להסתכן רק בדבי רים של ממש, במשהו גדול מכייסות פשוט. הוא הפך להיות פורץ דירות.

תענוגות בעסקים. באחד מלילות הי שבוע שעבר החליט סלומון לנסות את מזלו באחת הדירות בשכונת מחלול שעל שפת ימה של תל-אביב. שכונת מחלול אינה מן העשירות בעיר: קבוצה של צרפיים רעני עים, והפורץ פשפש שעה ארוכה בדירה. לא מצא דבר שמן הראוי היה להניח עליו את ידו. מיואש ומאוכזב פנה לצאת מן הי חדר, כאשר, לפתע, הבחין באשה צעירה שרועה על המט, סלומון אשר שכח אותו רגע (ואולי מעולם לא ידע) כי אין למהול תענוגות בעסקים, החליט, מעשה שטן, לנחש

הארץ כבאי חולון שהוועקו למקום כיבו את השייפה בעזרת פועלי המקום... ערך הנוק הכללי 525 מיליון לירות — פדיון "תניבה" טרם נאמד (הדור) מרדכי גולדברג, ראשון לציון * בבית הכביסה ופיהום הצמר "ו. גוגני היים" עובדים רק 14 פועלים (הארץ) ד. רובין, תל-אביב פרט ל-20 קיסניות, 32 שעותיות, 50 עדשים. * מר עדלי סטיבנסון ינבח בבחירות בי רוב, אף כי לא גדול, של קולות (הארץ) שאול גפן, רמת גן ינבח או יילל.

מחזאי יהושע (י"ש) הלוי בדרך לנמל-הבית: פתוי מסוכן

הצליח יחד עם זאת לשמור ללא כל סטיה על אמיתות החיים באנית-משא. * אני רבי-החובל — מאת יוש — ההצגה ישראל בקר — הצייר שלמה יורני — הבימה,

כזה, שם עברי, טבעי, מקורי, שצמח מתוך ההמי הישראלי החדש, לא פיללו כנראה כל הבלשנים ובעלי השמות המקצועיים מימי דברי-הימים ועד ימינו. אם אין אני טועה, הרי זה היורה הראשון, אחריו יבואו ודאי הרבה יורים. כן ירבו!

הצעות למשרות-הלימוד הבאות לצעירים או צעירות שסיימו את שרותם בצה"ל והנם בגיל של לא פחות מ-20 ולא יותר מ-25, בגוגי בית-ספר תיכוני.

1. עורך-משנה, כיתוב (מדור במדינה): השכלה כללית טובה, ידיעה מושלמת של השפה העברית, התמצאות במאורעות מדיניים וחברתיים בישראל.
  2. עורך-משנה, כיתוב (מדור מכל העולם): השכלה כללית טובה, ידיעה מקפת של יחסים בינלאומיים, היסטוריה כללית ותהליכים מדיניים עכברניים. ידיעה מושלמת של השפה העברית, ידיעה טובה של השפה האנגלית ולפחות אחת השפות הבאות: רוסית, צרפתית, גרמנית, יהודית.
  3. עורך-משנה, כיתוב (מדור במרחב): השכלה כללית טובה, ידיעה מקפת של התהליכים המדיניים והחברתיים בארצות המרחב, רקע היסטורי ותרבותי, ידיעה מושלמת של השפה העברית, ידיעה טובה של השפה העברית (כולל קריאה שוטפת), ידיעה בשפה הצרפתית, התורכית או הפרסית רצויה.
- ההצעה היא לקורס הנדסה חצי-שנתי בעבודה חצי-יומית מעשית, בשכר סמלי, המועמד יצטרך לעבור בחינה מקיפה ולחתום, עם התקבלו, על התחייבות לעבוד משך 3 שנים במערכת העולם הזה, באם יירש לעשות זאת בתום הקורס. במקרה זה תהיה העבודה מלאה, במשכורת מקצועית.

הצעות, בכתב בלבד, לשלוח לראש מערכת העולם הזה, ת. ד. 136, ת"א, בצירוף פרטים מלאים על דרך-החיים, רקע אישי, נסיון עד כה (אם ישנו) והתאמתו לתנאים הנ"ל.

לפותרי החידון המוסיקלי

בגיליון זה מופיעה הסדרה האחרונה בחידון המוסיקלי (ראה עמוד 13). הקוראים הרוצים להשתתף בהגרלת הפרסים מתבקשים:

- א. לכתוב את התשובות לשאלות שהופיעו בכל ארבעת הסדרות.
- ב. לצרף את ארבעת התלושים המתאימים.
- ג. לשלוח את הפתרונות במעטפה שעליה תכתבנה המלים: "חידון מוסיקלי" מערכת "העולם הזה" ת.ד. 136, תל אביב.
- ד. בין הפותרים נכונה יוגרלו הפרסים הבאים: 1. כרטיס מגני חנם לקונצרטים של התזמורת הפילהרמונית הישראלית. 2. כרטיס מגני לתזמורת, במחירו הרשמי.

כנסת שלוחה אל כנסת

הסיגריה המעולה - בחירת העם

ברחבת המסגד הגדול נראו הפעם יותר שוטרים מאשר בכל יום ששי אחר. הם עמדו שם, מזוינים, צעקו לנאספים להתפזר. עם קום המתפללים מכריעתם האחרונה כבר הציטופף המון רב ברחבה. בקריאות מזוגזוגות השמיעו את סיסמותיהם: „בוז לממשלה! יחיו ערביי פלסטינה! יחי החופש!”

לא היה זה מחזה זר לרחבת אל-אקסה. עשרות פעמים התרכזו כאן תושבי ירושלים הערביים לצאת בהפגנה נגד השלטונות. אלא שהפעם לא היו אלה פקידים אנגליים שהי מפגינים תבעו את סילוקם; אויב העם שי צעקו נגדו לא היה הצינוני. הפעם געשה הירידה עיר העתיקה נגד ממשלת הירדן, הממשלה החוקית המושלת עליה ועל האזור הערבי של פלסטין.

ארץ שנכבשה בכוח הזרוע. מן הירגע הראשון היה זה שידוך ביש, תושבי הגדה המערבית הביטו על בני הממלכה העבר-ירדנית לדבר עלובים, חסרי-תרבות. הם בוו להם כמו שמתיישב אנגלי בו לבן שטט כושי במעמקי אפריקה. אלא שהבדואים הבוויים היו עתה האדונים. הם אשר תפסו את המשרות הנכבדות, בידיהם היתה זכות ההכרעה בכל בעיות הארץ, לרשותם עמד הירגיון הערבי.

עמאן, העיירה המאובקת והרדומה, הפכה בירה; מרכז הפעילות הפוליטית עבר מירושל לים אליה. אולם מוקד הרסן והקונגויות נשאר בירושלים; שם התרכזו כל אשר טינה בלבם נגד המשטר של עמאן. תחילה היה הכל מכוחן נגד אולטי'דו של המלך עבדאללה: ערביי פלסטין קיוו כל הזמן כי עבדאללה יפעיל את הלגיון, יחזיר לפליטים את אדמתם. במרוצת השנים, חזרה אטי'אט ההכרה כי קרב הפליטים כי אין שובם לאדמתם וזאת כל עיקר — על כל פנים לא במהרה. הפלסטינאים החלו מסתגלים לרעיון כי הגם אורחי ממלכת הירדן המאוחדת. ואז נכחו לדעת כי בעיני העברירדנים אינם אלא מסופחים. תושבי ארץ שנכבשה בכוח הזרוע. שום גני סוחים מדיניים לא יכלו לשנות את העובדה המכאיבה: חייל הלגיון נבטלוס או בבית לחם אינו, בסופו של דבר, אלא חייל של צבא-כיבוש המוכן להתגונן, במקרה הצורך, גם מפני תושבי המקום.

המאבק הערבי לרחובות. הזכות ל-בחירות דמוקרטיות לא שינתה מאומה: למרות שהפלסטיןאים עזלים במספרם (700.000) על העברירדנים (500.000) לא זכו עד עתה לרוב בבית הנבחרים. בעוד שבסניגט, בו מתממד רוב מזרחי.

תופיק אבו אל-הודה, שמונה ראש ממשלה על-ידי המלך עבדאללה באוקטובר 1951, מגרלב, בעיני הפלסטיןאים, את כל מגרעות עמו. בן משפחה עברירדנית עתיקה, הוא שונא את הנכבדים הפלסטיןאים שתמיו הביטו עליו מגבוה. בישיבה האחרונה של בית הנבחרים בעמאן, כשגוש הצירים הפלסטיןאים תבע את התפטרותו והתקיפו כמשרת האנגלים, ענה כי מוטב להם לזכור כי סוף סוף, רק הודות לצבא הערבי (הלגיון) עונכם קיימים.

הצירים עזבו את האסיפה לאות מחאה, מלשלת אבו אל-הודה זכתה בהצבעת האימון. ה-פלסטיןאים, שהבינו כי לא נשאר עוד טעם למאבק באולמות הישיבה, העבירוהו לרחובות הערים. הם גם הבינו כי אין כל סיכויים כי תביעוהם לביטול סמכויות החירום של הממשלה (ירוששה מתקופת המנדט, דומה לזו שנפלה בחלקה של ישראל) ולמתן חופש ביטוי לעתונותם, תתקבלנה.

הבעיה הגדולה: ישראל. המסקנה היתה ברורה — ולמעשה, הוסקה מזמן: ערביי פלסטין צריכים לחתור לקראת פירוד מהממלכה הירדנית, להקים מדינה עצמאית משלהם וזהו בראש וראשונה קו המופתי: כיום אין כמעט ערבי פלסטיןאי שאינו תומך בו. ממחנות הפליטים (שהוקפו מיד על ידי לגיונרים בציוו צבאי מלא) ועד לכפרים ה-קטנים מתפשטת בשיטתיות התעמולה לפיצול הבעיה הגדולה, שרק מעטים מבין הפלסטינאים מפנים לה עתה תשומת לב, היא שאלת יחסה של ישראל למדינה ערבית כזו. פה ושם מרחפת ההכרה כי קיומה יהיה תלוי ברצון ישראל ויש החושבים כי הסדר עם ישראל עלול להיות לא יותר גרוע מזה שהקיים עם הירדן, כל עוד יובטח קיום עצמאי. איש, כמובן, אינו מעז עדיין להגיד זאת בפה מלא — שהרי מוקדם עדיין לדבר על דברים אלה.

גם ישראל שותקת. בעיניה אין הפגנות העיר העתיקה אלא מאורעות פנימיים של הירדן. לעל עתה מעדיפה היא להמתין ולר-אות מה מתבשל. האפשרות שהיא תאחר את מועד הפעולה, אבטחה, כי לפחות חלק זה של המרחב יסכים לשלום, אינה מדאיגה ב-מיוחד את משרד החוץ שלה.

מבעד מסך החול המאבק על המאריקים

כאשר היו השילומים מגרמניה עדיין עניין של משא ומתן בין ישראל ובון, פירסם ה-שבועון הקהירי אחר טענה צילום של חצי עמוד בו הראה את מנחם בגין נואם באסיפת המחאה הגדולה של חרות בכיכר מוגרבי. מתחת לתמונה הופיעה הכותרת: „בגין נר-אם בפני אסיפה נגד קבלת כסף מהגרמנים שהרגו ששה מיליון יהודים בימי היטלר זכ-רונו בלרכה.”

בימים האחרונים חזרה נימה זו לעתונות הערבית: „אילו ידעו הגרמנים כי יבוא יום ויודשו לשלם כסף ליהודים,” כתב פלסטין הירושלמי. „היו בודאי מתאמצים עוד יותר והורגים אותם עד האיש האחרון.” ואילו אליוס של דמשק הרהר: „היטלר בודאי מת-הפך בקברו...”

הסערה שהסכם השילומים עורר בחוגי ה-ליגה הערבית עולה לאין ערוך על זו שאותו הסכם עורר בארץ. הנקודות שהסבירו את חברי הליגה לא היו שיקולים מוסריים גם לא שא-לות של כבוד ורגש. הם ראו בהבטחת הגרמ-נים שלם מיליונים לישראל פירצה רצינית בחזית השלם הכלכלי שלהם. היתה זאת גם הזדמנות טובה להזק את קשרי הליגה הרופ-פים בפעולה משותפת שלא תדרוש קרבות. **אריצות ערב מוכנות.** לפי דעתם, היתה זאת גם פעולה בעלת סיכויים טבעיים רבים להצלחה — הן תמיד היו הגרמנים שונאי יהודים. „בגלל סיבות שונות, אין הגרמנים מסוגלים, לעת-עתה, לחסל את ישראל,” הכ-ריו עלי אל-חוספי, איש עסקים עיראקי מפור-סם, שנשלח כראש משלחת ארצו לבון על מנת לפעול נגד אישור הסכם השילומים. על כן, לדעתו, חייבת גרמניה לתמוך במדינות ערב. „המוכנות — ומסוגלות — לחסל את ישראל.”

משך שבועיים הראו משלחות הארצות ה-ערביות בבון פעילות קחתנית. עתונים גר-מניים מלאו ידיעות עוינות על ישראל, מאמ-רים ראשיים הציגו את דרישות הערבים כדרך יחידה לשמירת הכבוד הגרמני. אחדים אף הציצו להפוך את הקערה על פיה, לדרוש מ-ישראל פיצויים בעד ההפצצות הכבדות ושאר נזקי מלחמת העולם השנייה שנגרמו לגרמניה „לפי דרישת היהודים.”

בכל זאת, לא הצליחו המשלחות הערביות להשיג את מבוקשן: הצהרה רשמית (או לא רשמית) מממשלת בון כי תבטל, או לכל ה-פחות תדחה, את הסכם השילומים. גנרל מוח-מד נגיב, שכל הפעילות הזאת שימשה לו צעד ראשון בחידוש ההשפעה המצרית על ה-ליגה, כינס את הועדה הפוליטית, העביר החלטה לשלוח אולטימטום לבון.

„אם ממשלת בון לא תימנע מביצוע הסכם השילומים,” קבע האולטימטום, „תראה, בזה המדינות הערביות מעשה המתנגד ליחסי ידידות ולגיטרליות (במלחמה הקיימת עדיין בין לבין בישראל).” איום הערבים: הפסקת יחסי המסחר עם גרמניה המערבית ברגע שי-אושר ההסכם על-ידי בית-הנבחרים הגרמני. **גם ישראל מסכימה.** התרעומת נגד ההסכם בקרב הגרמנים גברה. לרגשות האנטי-יהודיות הקודמות נוספו עתה מגיעים מס-יים ממשיים. „הערבים היו תמיד ידידנו,” כתב עתון דתי בשוטרטר. „שעה שהעולם היה כולו נגדנו, והעשייתנו היתה ה-י-ספחו הערבים יחסי מסחר עמנו.” בעיקר התקוממו אליה התעסיה; השוק הערבי תפס בשנים האחרונות מקום חשוב במשק היצוא הגרמני והיתה להם גם תקוה להוציא לחל-ר טין מתחום המסחר הבריטי.

הפעם נענתה ממשלת אדנאור. „אין זאת אומרת כי שינינו את דעתנו בדבר ההסכם,” הודיע דוברו. „אלא שלדעתנו ישנה הצדקה מסוימת בתביעת הערבים כי השילומים יהיו קשורים בתשלום פיצויים לפליטים הערביים על-ידי ישראל.”

פסנתרים
קניה — מכירה — תקונים
ב ו ר נ י ם
וסטרמן את ספיר
תליאבי, רח' רש"י 9

המצב, לכאורה, מסובך ללא מוצא של פש-רה. אך, למעשה, עלולים הערבים להסתפק בפחות מדישתם המלאה. למשל: אם גרמניה המערבית תתן להם אשראי לזמן ארוך ותו-דיע כי הוא נכלל במסגרת השילומים לישראל.

הירדן
שתי גדות לירדן
מטותיה של ירושלים העתיקה געשו. כל החנויות היו סגורות, צעירים נלהבים עברו והודיעו על ההפגנה הגדולה שעמדה לצאת ממסגד-אל-אקסה בתום תפילת הצהרים.

מי יסיע?

כאשר ביקש סופר עתים לחזור מלוד, חי' פש מכונית שחטיע אותו, נאסף על ידי אחת, פרטית. בעלת המכונית: צפורה שרת, שבאה לקדם את פני ערה גזולומב, אחות שר החוץ.

שמעון סאמט איש הארץ סיפר את ה' סיפור הזה כדי להמשיל משל על התפעלותם המקצועיות של עתונאים הנוהגים, למשמע כל ידיעה ישנה, לגלות התלהבות ותמהון כאילו שמעו אותה בפעם הראשונה: 'הם כמו גרמ' ני שיום אחד החל פתאום מתנפל על כל יהודי שנקרה על דרכו. משנשאל למה הוא עושה זאת, השיב: 'כיוון שהיהודים הרגו את ישו!' 'אבל הדבר קרה לפני 2000 שנה', העירו לו. 'כן, אבל אני שמעתי על המקרה זה עתה.'

סופרו (האלמונים) של שבועון החדשות ה' אמריקאי טייס (תפוצה 3,500,000) ידעו לספר את המעשה הבאה אודות הנשיא הייזק וייצמן: לוייצמן נפלה, בעת שסקר מסדר צבאי, מטפתו ארצה. אחד מעוזריו מיהר ל' הרימה. 'תודה לך, תודה רבה לך, תודה רבה רבה לך!' אמר וייצמן. לאחר מכן שאל אותו העורך, בתמהיל, מדוע הודה לו בחום כה רב בעד הרמת הפץ פגוט כמטפתו. 'איך מבין, השיב וייצמן, 'מטפחתי חשבה לי מאד, הוא הדבר האחד בארץ הנחת אשני יכול לחקוע בו את חטמי'.

כמה תיאטרונים?

השבועון הספרותי המפיימי משא הקדיש את גיליונו האחרון לבעיית התיאטרון בארץ, עורך ויכוח בין אנשי כמה שונים על מספר ה' תיאטרונים שיש לקיים בארץ. טען שחקן הבימה עמוק הקול ופולי-העינים 'שמעון (פר נינט) פינקל: בארץ צריך להיות תר' אטרון אחד בלבד. לעומתו טען גרשון פדוטקיין, צנום, מקריח, איש הקאמרי: בארץ יש מקום לשני תיאטרונים בלבד, התי' כחן, מן הסתם, הבימה ולקאמרי. כיון שתי' אטרונים אחרים לא היו מיוצגים במשאל, לא נותר אלא לשחקן הקאמרי יוסף ירון לטעון למספר גדול יותר של תיאטרונים, ל' חלוף שחקנים, לשתוף פעולה בין-להקתי.

הכוכב ההוליוודי שלי (מקום תחת השמש) ווינטרס הודיעה על פרישתה, לחדושים אחדים, מכל עבודתה הסרטת. הסיבה, תינוק, העומד להגיע בעוד חמשה חודשים. האב: בעלה (השלישי) של השחקנית, ויטוריו (האורז המר) גאסמאן.

בדברו בפני העתונאים על טבריה, הביע ראש העיר נמוך-הקומה ומגדול הבלורית, משה צהר את דעתו על בריאת עירו: 'בורא העולם בנה לעצמו פינת-חדם בה יוכל לרווח את עיניו ולהנפש'.

כדורגל שטוש בדג האחרון

4000 חובבי הכדורגל החיפאים שנטשו את עסקיהם ועבודותיהם, כדי לחנות במפגש הבין-עירוני אתונה-חיפה, נדחפו ונדחסו ליד שער הכניסה, מצאו בקושי רב את מקומותיהם, הוכיחו בכך, פעם נוספת, את הצורך בהקמת אצטדיון עירוני. עליו הוחלט כבר במועצה העירייה, אך שהקמתו נדחתה מפעם לפעם. כוחות ומרחקת, נסתיימה ב-22 נכונה לקהל אכזבה ב-45 הדקות הבאות. במחצית השנייה נכנס אריה שטולץ ממכבי לשער החיפאים, במקום יצחק גראור מהפועל, ספג, כבר בדקה הראשונה, שער, במקצת באשמתו, נתקל ב' קריאת אוהדי הפועל: 'רוצים את גראור!'

כדורעף מקום בתחית הסולם

'לא יתכן שישבו פה אנשים בחבוק ידים ויקבלו משכורת!' שאג מזכיר מרכז הפועל, שעה שהופיעו לפניו אנשי קבוצת כדורעף של הפועל, טענו שהפעילות בענף זה ירדה עד לאפס, איימו שיפנו לועד הפועל של ה' הסדרות, ידרשו את שינוי המנגנון במרכז. חיצו הועם היו מופנים בעיקר למיכה שמבן, רושכ אופנועי, לובש כרונג של מכנסים קצרים, מאמן כדורעף של הפועל, שבכן נתנסה כבר בשתי' שליחויות ביגלאומיות, נכשל בשתייהן: בפריז, בה תפשה נבחרת ישראל בכדורעף את המקום האחרון, ובמוסקבה בה הצליחה לשמור על מקום זה. לנוכח ההתקפה המרוכזת נגדו, החליט

אתונה מתחבבת (במשחק השני בישראל) שליטה בחגורש - ובבעיטות: חוסר דיוק.

מרכיב הקבוצה אויגן פולק נעתר לקריאות הקהל, החליף שוב את השוערים, מבלי ל' אפשר לאריה להראות את כוחו.

מיכה לפתוח בהתקפת נגד, לרכז את כל קברי צות הפועל לקראת העונה הבאה. חודש תמים ישב ליד שולחן הכתיבה שלו במרכז הפועל, תיכנן תהריות לאליפות ארצית, שהחלו לפ' ני ימים מספר.

המשחקים עמדו על רמה בינונית, אף למטה מזה, הבהילו את השחקנים עצמם, שנוכחו כי יכולתם קטנה בהרבה ממה ששערו. שוב פנו הקבוצות למרכז, דרשו מאמן חדש, במ' קום הישן. בקשתם טרם נתמלאה: מיכה שמ' בן לא הועף ממרכז הפועל, הכדורעף טרם התרומם.

* משמאל - מגן תל-אביב משה (מוסיק) ליטבן.

המכביה לא לחזור על שגיאות

במכביה השלישית, שהתקיימה בי-1950, נתגלו מקרים רבים של חוסר ארגון וזלזול בספורטאי המקומי. המשתתפים הישראלים ב' מכביה טולטלו ממקום אמנים ושכון אחד למשנהו, הופקרו לבסוף לתנאי מחנה קשים ביותר. הספורטאי הישראלי לא הולבש כ' ראוי לכבוד תהלוכת הפתיחה, לא הוזמן ל' נשף ספורטאי המכביה ברמת-גן, נאלץ לר' אות כיצד עסקני ספורט עבי כרס מתקוטטים, לעיני 50.000 הצופים באיצטד רמת-גן, על זכות הבכורה במצע.

במכביה הרביעית, החליטו מארגניה, לא ישנו מקרים אלה. הפעם יאורגן הכל במעון מועד, שנים לפני טכס הפתיחה. מארגן ה' מכביה השלישית, אריה עטר (43), כבר שכח מכבר את מזג האויר הישראלי. הוא משוטט לאורכו ולרוחבו של העולם הגדול, כשמיכז מכבי העולמי בפריז משמש לו מטה ראשי. תפקידו של עטר, לשעבר מורה לחינוך גופ' ני בגמנסיה הרצליה ובעל הישגים נכרים ב' ספורט השדה, אינו מצטמצם רק בהגברת הכ' גות הקבוצות המכביות לקראת מפגשן, אלא גם באיסוף כספים בקנה מידה גדול.

אגב ביקריו במקומות שונים בעולם במצע עטר, לעתים, גם פעולות צדדיות. דרך משל: בבקרו בסאן-פאולו, ברזיל, שמע על מרוץ רחובות שנתי המאורגן על ידי עתון הספורט המקומי והנערך ביום האחרון של השנה, 31 בדצמבר, בהשתתפות 2000 רצים מ-20 ארצות. מדוע לא תשתוף גם ישראל במרוץ? שאל עטר, קיבל, בתשובה, הזמנה רשמית לשגר באי כוח ישראלים לתחרות. הסיכויים להיע' תר להזמנה: קלושים.

אולימפיידה

סודות בסוד הועדה

בשלהי הקיץ שעבר הגיעו לאוני הממשלה הדים מכוערים על התנהגות משלחת ישראל במשחקים האולימפיים בהלסינקי. העתונות הקדישה לשמועות מקום נרחב למדי, בשרה לבסוף כי ב' גיי מינה ועדה שתחשוף לאור השמש את האמת. כמו ועדות רבות אחרות עשתה גם ועדה זאת את ההיפך הגמור: קבי' רה את כל הענין בחשאי ובמסתרים.

שלושה אנשים: יצחק לוי, אבנר ישראל, סגן אלוף שמואל סופר, נתמנו לחברי 'ועדת חקירה', החלו חוקרים עדים. לפתע נתקבלה הוראה מגבוה: שמה של הועדה הוחלף ל' 'ועדת בורר', ישיבותיה נערכו בסודי סודות ובהן נשמעו פענות נציגי שתי אגודות ה' ספורט הגדולות, הפועל ומכבי, אבל לא נחקרה שום אישיות ספורטאית בלתי תלויה, מחקי לעסקנים, לא ידע דבר על פעולות ה' ועדה המשונה שום ספורטאי, שום חובב ספורט.

פתרון תשבץ 140

- מ א ו ז י: 1 זיהה 4 מרק. 8 ראשו. 10 שעיר. 12 עב. 13 ברברי 16 סף. 17 יחב. 19 בשל. 20 אמת. 21 נס. 23 נז. 24 זין סול סרסר. 26 זה. 27 בל. 29 יענ. 31 דסק. 33 חרי. 35 נר. 36 נוקשה. 38 יל. 39 מסכה. 41 רחבה. 43 אריה. 44 קסרה. מ א ו ז י: 1 זאהב 2 יש. 3 ריב. 5 ישי. 6 רע. 7 קוטם. 8 רעיה 9 רב שילנסקי. 11 רפת. 13 רב. 15 רל. 18 בן יון. 20 גלימה. 22 ספה. 23 גרב. 25 חיינס. 28 גילה. 31 רו. 32 קש. 34 ריבה. 36 נהי. 37 הרס. 40 כב. 42 חר.

פרסי ספרים לפותרי תשבץ 140 חיה טול, רחי' שלמה המלך 33, תל-אביב. צבי אקרלינג, רחי' יוסף השיא 8, תל-אביב. אבנר כהן, רחי' נחלת בנימין 15, תל-אביב.

הודעה לפותרים

הפותרים הזוכים בפרסי ספרים יכולים לקבלם במזכירות המערכת או אם יודיעו על כך, לבתי' הם, לפי כתובותיהם. מערכת העולם הזה מבקשת את כל הפותרים לציין על מעטפות פתרוניהם את ההערה 'פתרון תשבץ' כדי להבטיח טיפול יעיל יותר מצד מזכירות העיתון בפתרונות המגיעים אליה.

תשבץ מס' 142

14x14 crossword puzzle grid with numbers 1-48 indicating starting positions for words.

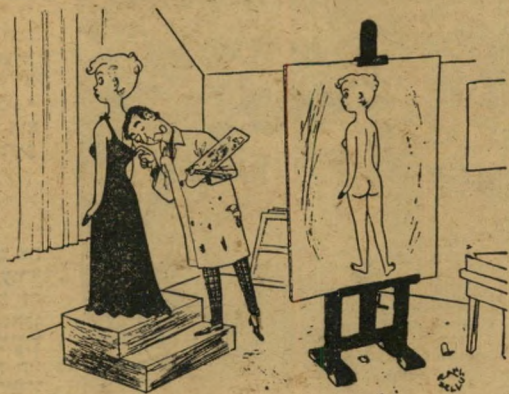
- מ א ו ז י: 1 אהאחוק השני? 5 רשון, לרוב ככתב. 10 ילוד רך כולנוע (שם פרטי). 12 באפרי קה - קיים, או לא קיים? (מחצית השם). 14 בור מים. 16 הויה היה קרוב לעץ התליה. 18 נקנה בנקודות, מאכסן צורו. 19 אילם לא יכול להיות כזה. 21 לבשה בנדי ים, קלכה כתר. 22 מספיק להם. 23 ילד מוצלח של קיפלינג. 24 אותה. 25 מבחי יפהמית. 27 ינע. 30 אש. 31 בין השאר, דיקטטור גדול (שם משפחה). 33 במידה לא קטנה. 35 ברור. 36 מצב כלתי-אפשרי אצל הרופא. 38 בעלי כים קומפוזיטר, הסימפוניות שלו מצטיינות באורכן. 39 מצפון ירוד. 39 קומפוזיטר, הסימפוניות שלי מצטיינות באורכן. 40 אחרי זה. 41 איש צבא במלחמה. 43 מות הנשיא עורר זאת בעולם. 44 מלת קסמים בתחבורה. 46 גם אצל השדכן, גם אצל מוכר מקום מגורים. 48 או נהנה שאבך זאת. 49 במידה מצומצמת בארץ.

- מ א ו ז י: 2 מקום התחלת חטא מלך ישראל (גם בטרם). 3 מלך החמול היוניאי (שם פרטי). 4 איכה ישבה כך? 6 קולו של מספר 19, מאוזן. 7 אחי האלופים. 8 נותל שתי אפשרויות. 9 בנין, עושה זאת לשחקים. 11 פרה ריחני. 13 של בית-לחם. אצל טורניה בסקי. 15 מתעוררת, דורשת פתרון. 17 פונע במוח. 18 בו טים מרופשים. 20 כזה צירציל. 23 מלווה את האסקימנים תביר. 26 אוני שאלון בהמי שכים, תכונת הכלי אבוב. 27 בהסתמך על... 28 נחלת הקדושים. 29 וברו של המלך. 31 מעוקצה, ולא מדבשן. 32 לא בין השמים, זמור רב; כזאת לא ייעשה בישראל. 34 ילדו של איש זה. 35 לא שום. 37 קיץ. 39 מדברים - למעשה 1 42 ראה מספר 37. 44 עלוב מדרים. 45 רגע מכורים 47 שתי עשרות, ועוד כפליים.

עולם

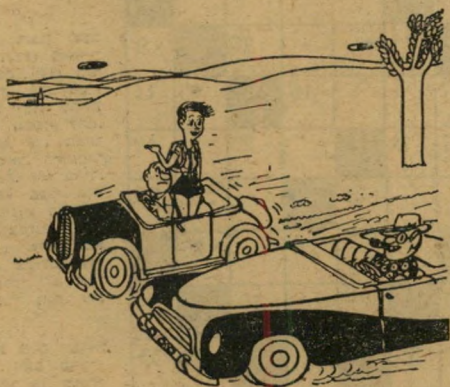
העולם הזה

"אין משיחין עם הנהג בשעת הנסיעה."

"אני רוצה משהו פחות רועש בני נקודות וקישקושים."

אהבה

"אל תרים ידיים!"

